

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ARCHIVNICTVÍ A POMOCNÝCH VĚD HISTORICKÝCH

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Volby do městských rad v jihočeských vrchnostenských
městech na přelomu 17. a 18. století**

Vedoucí práce: doc. PhDr. Josef Hrdlička Ph.D

Autor práce: Karolina Pekarová

Studijní obor: Historie-Archivnictví

Ročník: pátý

České Budějovice 2015

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci s názvem „*Volby do městských rad v jihočeských vrchnostenských městech na přelomu 17. a 18. století*“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 SB. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne 30. července 2015.

.....

Karolina Pekarová

Poděkování

Především bych tímto chtěla poděkovat vedoucímu své bakalářské práce doc. PhDr. Josefu Hrdličkovi Ph.D za odborné vedení a pomoc při psaní a závěrečné formální úpravě mé bakalářské práce a především za jeho trpělivost. Také bych zde chtěla poděkovat za ochotu a pomoc pracovníkům Státního okresního archivu v Táboře a pracovníkům Státního oblastního archivu v Třeboni.

Volby do městských rad v jihočeských vrchnostenských městech na přelomu 17. a 18. století

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala tématem voleb do městských rad v jihočeských vrchnostenských městech na přelomu 17. a 18. století. Jako příklad vrchnostenského města jsem si vybrala město Soběslav. Mým cílem bylo skrze dochované prameny, především seznam radních a vota, rekonstruovat průběh renovací městské rady a zároveň nastínit vývoj tohoto rituálu ve sledovaném období.

První kapitola je obecným shrnutím fungování městské správy v Soběslavi v období raného novověku. V další kapitole je obsažena analýza vrchnostenských instrukcí, které stanovovaly průběh renovačního ceremoniálu městských rad ve městech třeboňského panství, ke kterým náležela právě Soběslav. Třetí kapitola se snaží postihnout složení městských rad a střídání měšťanů v úřadech soběslavské městské správy spojené právě s jejími obnovami.

Election of town councils in authoritarian towns in South Bohemia at the turn of 17th and 18th century

In my bachelor work I dealt with the topic of elections to town councils in authoritarian towns in Southern Bohemia at the turn of 17th and 18th century. As the example of authoritarian town I chose the town of Sobeslav. The object of my work was reconstruction of process of renovation of town council through preserved sources and also outline a progression of that ritual in watched period.

The first chapter is general summary of working of town self-government in Sobeslav during the early modern period. In another chapter is included the analysis of authoritarian instructions, which were setting out the process of ceremonial of renovations in the towns of domain of Trebon. Sobeslav was also the part of these towns. Third chapter is trying to affect the composition of town councils and the alternations of burgesses in offices of sobeslav's self-government related with the renovation.

Obsah

Úvod	7
Kapitola první	11
Městská správa v Soběslavi	11
Kapitola druhá	20
Renovace městské rady	20
Kapitola třetí	33
Soběslavská městská rada a její personální skladba v letech 1662 až 1712.....	33
Závěr.....	46
Seznamy pramenů a literatury	48
Literatura	50
Přílohy	55
Příloha č. 1	57
Příloha č. 2	59
Příloha č. 3	60
Příloha č. 4	61
Příloha č.5	62
Příloha č. 6	63
Příloha č. 7	64
Příloha č. 8	66
Příloha č. 9	68
Příloha č. 10.....	70
Příloha č. 11	72
Příloha č. 12	73
Příloha č. 13	74
Příloha č. 14.....	76
Příloha č. 15	78
Příloha č. 16	80
Příloha č. 17	82
Příloha č. 18	83
Příloha č. 19	85
Příloha č. 20	87

Úvod

Ve své bakalářské práci se zabývám tématem voleb do městských rad a jejich měnícím se personálním složením v jihočeském poddanském městě Soběslav v období mezi roky 1662-1712. Mým cílem bylo pokusit se s pomocí dochovaných pramenů rekonstruovat průběh renovací městských rad společně s jejich měnícím se personálním složením.

Podle mého názoru je studium fungování městských rad nutné, jelikož bez těchto informací si nelze vytvořit celkový obraz o tom, jakým způsobem tehdejší města fungovala a jaké bylo jejich postavení v rámci země.

V mé bakalářské práci jsem čerpala z radních manuálů. Tento typ pramene je řazen mezi městské knihy. Radní manuály byly pomocnými knihami, ve kterých jsou uvedeny kromě zápisů ze zasedání městské rady i informace o renovacích městské rady. Nalezneme zde záznamy o tom, kdy byla rada obnovena, kteří vrchnostenští úředníci ji obnovovali a kdo byl zvolen do rady nové. Nejstarším radním manuálem uloženým ve Státním okresním archivu Tábor ve fondu Archiv města Soběslav je manuál z roku 1575,¹ ale v souvislé řadě jsou radní manuály pro Soběslav dochovány až od období druhé poloviny 17. století.² Tento typ pramene vypovídá mnoho o personálním složení městských rad, jelikož v něm nacházíme u každého zápisu také poznámku, kdo z konšelů byl v době jednání purkmistrem.

Pro mou práci byly důležité i normativní prameny. Pomocí norem, které se dochovaly ve Státním oblastním archivu Třeboň³ ve fondu Velkostatek Třeboň a v

---

¹ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 377, sign. II A 3/1, kniha 43.

² SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 391, sign. II A 3/15, kniha 57; TAMTÉŽ, inv. č. 392, sign. II A 3/16, kniha 58; TAMTÉŽ, inv. č. 393, sign. II A 3/17, kniha 59; inv. č. 394, sign. II A 3/18, kniha 60; TAMTÉŽ, inv. č. 395, sign. II A 3/19, kniha 61; TAMTÉŽ, inv. č. 400, sign. II A 3/24, kniha 66; TAMTÉŽ, inv. č. 411, sign. II A 3/35, kniha 77; TAMTÉŽ, inv. č. 412, sign. II A 3/36, kniha 78; TAMTÉŽ, inv. č. 413, sign. II A 3/37, kniha 79; TAMTÉŽ, inv. č. 414, sign. II A 3/38, kniha 80.

³ Dále jen SOA Třeboň.

SOKA Tábor ve fondu AM Soběslav, jsem se snažila rekonstruovat průběh renovačního ceremoniálu v Soběslavi a jeho změny v rámci vydaných norem.⁴

Pro rekonstrukci složení městské rady v Soběslavi jsem využila také vota. Tato vota se pro město Soběslav dochovala z období 1662-1712. Vota jsou stejně jako již dříve zmiňované normy uložena v SOA Třeboň ve fondu Velkostatek Třeboň a v SOKA Tábor ve fondu AM Soběslav.⁵ Jedná se o jmenné seznamy osob, které byly navrženy na uvolněná místa konšelů a obecních starších. Soběslav jako poddanské město musela skrze svou kancelář tato vota zasílat do vrchnostenské kanceláře rožmberského panství. Teprve poté mohlo dojít k samotné renovaci.

V posledních několika letech se téma městské správy a jejího fungování dostalo do užšího zájmu historiků. Ti svůj zájem sice soustředí především na města královská, ale zcela bez zájmu nezůstávají ani vrchnostenská města. Zájem historiků se soustředí na témata týkající se zejména sociálního a personálního složení sboru konšelů a sboru obecních starších. Zajímavou je také problematika samotné volby a po ní následující renovace městské rady, která byla plna symboliky.⁶

Mnoho dříve vydaných studií se soustředí na téma dějin městské správy,⁷ případně na právní postavení měst. Do středu zájmu se zpočátku opět dostávají pouze

---

⁴ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. I A 5 AS 2; SOKA Tábor, AM SOBěslav, inv. č. 337, sign. II A 1/3; TAMTÉŽ, inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41; TAMTÉŽ, AM SOBěslav, inv. č. 336, sign. II A 1/2, kniha 2;

⁵ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33, IA 5AS 34, IA 5AS 35, IA 5AS 1, IA 5AS 2; SOKA Tábor, AM SOBěslav, inv. č. 1056, sign III E 1, kart. 41, 42.

⁶ Josef HRDLIČKA, *Otázky bez odpovědí aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách*, in: Václav Bůžek - Jaroslav Dibelka (edd.), *Člověk a sociální skupina v raném novověku*, České Budějovice 2007(= Opera historica 12), s. 182-200.

⁷ Konkrétně k dějinám městské správy: Zdeňka HLEDÍKOVÁ - Jan JANÁK - Jan DOBEŠ, *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost*, Praha 2007, s. 202 - 228; Olga FEJTOVÁ - Václav LEDVINKA - Jiří PEŠEK (edd.), *Osm set let pražské samosprávy*, Praha 2002 (Documenta Pragensia 21) ; Jaroslav DOUŠA, *Městské rady v Plzni a na Starém Městě pražském v letech 1550-1650. Sociální složení rad v letech 1560-1590*, Sborník archivních prací 32 (dále SAP), 1982, s. 321-418; Jaroslava MENDELOVÁ, *Rada Nového Města pražského v letech 1600-1650*, Pražský sborník historický 29 (dále jen PSH), 1996, s. 59-106; Romana ŠMÍDOVÁ, *Podbořanská městská rada v letech 1553-1618*, in: Michaela Hrubá (ed.), *Města v*

města královská a teprve postupem času je zájem přesunut i na města náležící šlechtické vrchnosti.⁸ Vedle takto zaměřených studií se setkáváme také se studii, které se snaží přiblížit osoby podílející se na politickém a hospodářském životě města. Ovšem nejčastěji jsou studie věnovány tématu fungování a renovacím městských rad v královských a vrchnostenských městech v raném novověku.⁹ V současnosti se historici, zabývající se dějinami měst, snaží zodpovědět otázky, které sociální vrstvy obyvatel byly v městské radě zastoupeny. Zároveň se objevují i otázky, které se týkají vzdělání, majetku a živnosti členů městské rady.¹⁰

Ve spojení se studiem renovací městských rad se historici zabývají také studiem symboliky těchto obnov a také jejich samotného průběhu.¹¹ Renovace jsou historiky chápány jako důležitý rituál pro tehdejší obyvatele měst. Obnovy nebyly v očích měšťanů jen koncem působnosti rady nové a zvolením nových zástupců městské správy, ale i určitým způsobem komunikace městské společnosti. Při této příležitosti se scházela celá městská obec s radními. Vedle ústní komunikace hrála v městském prostředí důležitou roli i komunikace neverbální, zde prováděná skrze rituály a symboly.¹²

---

severozápadních Čechách v raném novověku, Ústí nad Labem 2000, s. 189-210; Bohumír ROEDL, *Vademecum městské správy v Lounech v letech 1573-1727*, Louny 2004; Tomáš STERNECK, *Obnovování českobudějovické městské rady za třicetileté války*, Jihočeský sborník historický 74 (dále jen JSH), 2005, s. 104-150.

⁸ Michaela KOKOJANOVÁ (ed.), *Měšťané, šlechta a duchovenstvo v rezidenčních městech raného novověku (16. - 18. století)*, Prostějov 1997; Petr VOREL, *Rezidenční vrchnostenská města v Čechách a na Moravě v 15. - 17. století*, Pardubice 2001.

⁹ Olga FEJTOVÁ - Václav LEDVINKA - Jiří PEŠEK (edd.), *Osm set let*; Karel BÍLEK, *Samospráva*, s. 78-84; Jaroslav DOUŠA, *Městské rady*, s. 321-418; TÝŽ, *Seznamy staroměstských konšelů z let 1547-1650*, PSH 14, 1981, s. 65-119; Jaroslava MENDLOVÁ, *Rada*, s. 59-106; Romana ŠMÍDOVÁ, *Podbořanská městská rada*, s. 189-210; Tomáš STERNECK, *Obnovování*, s. 104-150; Bohumír ROEDL, *Vademecum*.

¹⁰ J. DOUŠA, *Městské rady*, s. 326 -335, 355-361.

¹¹ J. HRDLIČKA, *Otázky*, s. 187-220.

¹² T. STERNECK, *Obnovování*, s. 115.

Zájem historiků se také soustředí na konkrétní osoby, které se na politickém životě raně novověkého města podílely.¹³ Tomuto tématu se věnují prosopografické studie, v nichž se historici snaží najít odpovědi na otázku, jaký typ osob se stával členy městské rady. Zároveň zkoumají, z jakých sociálních vrstev obyvatelstva radní města pocházeli. Tyto studie obsahují také přehledy radních spolu s jejich řemeslem či soupisem jejich majetku.¹⁴

---

¹³ Václav BŮŽEK, *Rytíři renesančních Čech*, Praha 1995; Hana JORDÁNKOVÁ - Ludmila SULITKOVÁ, *Měsíští písaři a vrcholná politika čtvrtého stavu. (Na příkladu města Brna)*, Časopis Matice moravské 125, 2006, s. 367-396.

¹⁴ J. DOUŠA, *Městské rady*, s. 326-335, 355-361.

Kapitola první

Městská správa v Soběslavi

První zmínky o Soběslavi pochází z roku 1293, ale počátky města spadají už do doby před tímto rokem. Soběslav byla až do roku 1611 poddanským městem rodu pánů z Rožmberka. Město Soběslav patřilo k rožmberskému majetku od devadesátých let 14. století.¹⁵ Soběslav nebyla samostatným správním celkem. V předhusitské době patřila k příběnickému panství, a to až do jeho zániku v důsledku husitské revoluce.¹⁶ Od dvacátých let 15. století, kromě období let 1468-1481, kdy bylo město šternberskou zástavou, náležela Soběslav k choustnickému panství.¹⁷ V průběhu šedesátých a sedmdesátých let 15. století se Soběslav stala správním centrem panství Choustník - Soběslav. Nakonec v období 1594-1848 byla Soběslav součástí třeboňského panství.¹⁸

Soběslav je již v listinách ze 14. století nazývána městem a také právě tehdy se zde můžeme setkat s prvními lidmi v konšelském úřadu. V této době ale stále neexistovala jakákoliv závazná kodifikace městských práv a svobod pro soběslavské měšťany. Svobody si mohli zajistit skrze hospodářský či mocenský význam pro pány, nebo také určitými úsluhami. Roku 1390 místní získali za poplatek 96 kop grošů českých od Jindřicha z Rožmberka privilegium, které právní stav ve městě upravovalo, zajišťovalo ho pro budoucnost a obsahovalo také upřesnění poměru mezi měšťany a jejich vrchností.¹⁹ Privilegium se tak stalo základem městských práv a svobod pro město Soběslav. Tento právní akt byl důkazem vzestupu města. Důležitý je také fakt, že se toto privilegium Jindřicha z Rožmberka vztahovalo nejen na měšťany usedlé (cives), ale i na všechny obyvatele města (incolae it inhabitatores). Jindřichova listina jim umožňovala řídit se právy a zvyklostmi, která měla města královská. Místním také zaručovala právo

---

¹⁵ Roku 1390 vydal Jindřich z Rožmberka listinu pro město Soběslav.

¹⁶ Robert ŠIMŮNEK, *Správní systém šlechtického dominia v pozdně středověkých Čechách*. Rožmberská doména 1418-1472, Praha 2005, s. 80.

¹⁷ Panství Choustník mělo dvě správní centra - Choustník a Soběslav - bylo tudíž výjimkou v systému lokální správy, kdy na jedno panství běžně připadalo jedno správní centrum; R. ŠIMŮNEK, *Správní systém*, s. 47.

¹⁸ Jan LINTNER, *Archiv města Soběslavi 1371-1945 (1950)*, Tábor 1966, s. 4; R. ŠIMŮNEK, *Správní systém*, s. 39.

¹⁹ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1, sign I A 1/1, kart.1; R. ŠIMŮNEK, *Správní systém*, s. 39; Antonín HAAS (ed.), *Privilegia nekrálovských měst českých z let 1232-1452*, Praha 1954.

volně disponovat svým movitým i nemovitým majetkem. Výjimku tvořil majetek osob odsouzených za těžké zločiny, který propadal vrchnosti. V případě soudního sporu měli soběslavští měšťané právo odvolat se k českobudějovické městské radě a skrze ně k pánům z Rožmberka, pokud nebyl měšťan spokojený s rozhodnutím soběslavských konšelů. Roku 1549 Ferdinand I. potvrdil platnost uvedeného privilegia, a to pouze s jedinou změnou, kdy se nejvyšší odvolací instancí namísto českobudějovické městské rady stal král, respektive královský rada namísto pánů z Rožmberka.²⁰ Privilegium bylo v roce 1569 znovu potvrzeno Petrem Vokem z Rožmberka, který získal Soběslav do držby od svého bratra Viléma z Rožmberka roku 1565.²¹

V devadesátých letech 16. století, tedy v době, kdy již bylo jisté, že rožmberský rod vymře, se soběslavští měšťané snažili zajistit si dostatek privilegií, která by přesněji vymezila postavení a práva města a jeho obyvatel. Soběslavští požadovali, aby měl purkmistr s radou právo do města přijímat či naopak z města vykazovat svobodné a vyhoštěné lidi. Další z bodů privilegia se například týkal volného disponování měšťanů svými statky a najdeme zde i části týkající se distribuce vína. Roku 1594 tedy Petr Vok z Rožmberka vydal pro město novou listinu, ve které městu udělil veškeré měšťany požadované výsady.²² První bod obsáhlého privilegia pojednával o přijímání či naopak vyhošťování lidí z města. Toto právo náleželo purkmistrovi a městské radě. Listina rovněž stanovila závazek vrchnosti, která již dále neměla vybírat nové platy a také vyžadovat robotu. Obec si zároveň pojistila užívání nově získaných lesů, polí, pastvin, dědin, rybníků, luk a řek bez jakýchkoli komplikací. Privilegium soběslavským měšťanům také umožňovalo volně podle své vůle disponovat svým majetkem; v případě, že někdo zemřel bez dědiců, měl jeho majetek připadnout obci. Nechyběla také

---

²⁰ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 3, sign. I A 1/3, kart. 1; Miroslav TRUC, *Ius regale rožmberských městských privilegií*, in: Karel MALÝ (ed.), *Městské právo v 16. - 18. století*, Praha 1989, s. 53-67, o právu pro město Soběslav s. 64; Antonín HAAS, *O tak řečeném právu královském rožmberských měst a městeček*, JSH 26, 1957, s. 69-74.

²¹ Antonín HAAS, *Soupis privilegií měst a městeček v Jihočeském kraji*, Archivum Trebonense 1973,

s. 89-216, Soběslav s. 185-187.

²² SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 7, sign. I A 1/7, kart. 1; SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 32.

pasáž o distribuci vína, kdy vrchnost měšťanům udělila povolení dovážet, prodávat a šenkovat víno. Zároveň také došlo k opětovnému potvrzení práva města vařit pivo a šenkovat je ve vesnicích, které městu náležely.²³ V novém privilegiu vrchnost zároveň potvrdila, že nemá právo ve městě ani na předměstí provozovat obchod nebo šenk. V posledním bodě je zmíněn zákaz pobytu židů ve městě.

Po smrti Petra Voka z Rožmberka v listopadu roku 1611 se stal držitelem Soběslavi Jan Jiří ze Švamberka.²⁴ V říjnu 1615 předal Jan Jiří třeboňské panství svému nejstaršímu synovi Petrovi ze Švamberka.

Pro svou účast na českém stavovském povstání ztratila Soběslav po bitvě na Bílé hoře veškerá svá privilegia a statky. Statky byly městu navraceny po rekatolizaci a posléze mu roku 1628 Ferdinand III., který byl v té době držitelem panství Třeboň, udělil nová privilegia. Tyto nové výsady byly v podstatě totožné s právy, které město získalo již od Petra Voka. V privilegiích byly vynechány některé závazky vrchnosti vůči městu a naopak město získalo nové povinnosti. Změnou byla například skutečnost, že právo přijímat a propouštět sousedy se již vztahovalo pouze na katolíky, a také právo dědit od této chvíle náleželo jen obyvatelům hlásícím se ke katolictví. Děti měšťanů byly povinny se v případě potřeby dostavit k službě vrchnosti. Roční počty města měly být předkládány k revizi hejtmanovi třeboňského panství. V privilegiu je také zmíněna povinnost soběslavských měšťanů podílet se na údržbě mostu přes Rožmberk.²⁵

Roku 1669 byla městu udělena nová privilegia Janem Adolfem ze Schwarzenbergu. Soběslav patřila rodu pánů ze Schwarzenbergu od roku 1660, kdy Jan Adolf ze Schwarzenbergu získal třeboňské panství. Tato privilegia určují povinnou službu mladých měšťanů vůči vrchnosti a právo měšťanů volně disponovat svým majetkem. Stále však platilo, že nekatolíci neměli právo dědit. Také je zde zmíněn zákaz pobytu židovského obyvatelstva ve městě. V privilegiích nechybí ani zmínka o právu obyvatel vařit bílé i ječné pivo, které mohli místní kdekoliv mimo panství prodávat za poplatek 6 bílých grošů z 1 věrtele. Zároveň jsou zde stanoveny poplatky placené vrchnosti vyplývající z prodeje vína. Pro sledování vývoje městské správy je

---

²³ 9. dubna 1555 udělil Vilém z Rožmberka Soběslavi privilegium vařit pivo a zároveň městu přidělil několik vesniček k odběru piva; SOkA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 5, sign. I A 1/5, kart. 1.

²⁴ Smlouva z roku 1484 o vzájemném dědictví mezi Rožmberky a Švamberky.

²⁵ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 17.

důležitý třetí bod privilegia pojednávající o volbách do městských rad: „*Radu mohou každoročně svobodně volit s vědomím a upřímností hejtmana a zvolené osoby potvrzuje vrchnost.*“²⁶ Poslední bod stanovil povinnost soběslavských podílet se na stavbě a údržbě Rožmberského mostu. V roce 1747 byla tato privilegia potvrzena Marií Terezií, posléze roku 1787 Josefem II. a Františkem II. v roce 1793, a jejich platnost trvala až do zřízení regulovaného magistrátu. Vybrané body privilegia platily až do roku 1850, kdy došlo ke zrušení patrimonií.²⁷

V oblasti městské správy byl zprvu první osobou ve městě pravděpodobně vrchnostenský rychtář, který byl také zároveň jakýmsi dozorem pánů z Rožmberka nad sborem konšelů, jehož soudu také předsedal.²⁸ Rychtář vystupoval ve městech jako ztělesnění nejvyšší soudní a správní moci.²⁹ Úřad městského rychtáře se v českých městech objevoval již od středověku. Ve starších dobách byly pro osobu rychtáře používány různé výrazy. Můžeme se setkat s termíny jako *advocatus*, *iudex* či *sculterus*. Ve 14. století byly používány německé názvy *richter* nebo *voight*. Úřad rychtáře se na rožmberských panstvích objevil už ve 13. století (Český Krumlov, Rožmberk). Ve 14. století došlo k omezení pravomocí rychtáře, kdy většina jeho funkcí přešla do kompetence orgánů městské správy. Do této doby byly osoby do úřadu městského rychtáře dosazovány pouze vrchností. Od přelomu 14. a 15. století musel být rychtář nejdříve zvolen měšťany a následně vrchností potvrzen.³⁰ Od konce 17. století se na volbě městského rychtáře mohli podílet i radní, kteří o novém rychtáři písemně hlasovali. Volba nového městského rychtáře měla probíhat jednou za rok souběžně s renovací městské rady. Nebylo neobvyklé, že byla rychtářem zvolena jedna osoba vícekrát za svůj život. Rychtář měl k dispozici právního posla, tzv. *biřice*. *Biřic* byl stálým zaměstnancem, kterého platila obec. K pracovní náplni *biřice* patřily pochůzky s rychtářem, zatýkání osob a transport vězňů k soudu. Zároveň bylo jeho povinností střežit městské vězení a znamením ukončovat městské trhy. Mezi povinnostmi městského

---

²⁶ TAMTÉŽ.

²⁷ Jan JANÁK - Zdeňka HLEDÍKOVÁ, *Dějiny správy v českých zemích do roku 1945*, Praha 1989, s. 347 -348.

²⁸ Josef MACEK, *Jagellonský věk v českých zemích (1471-1526)*. Města, Praha 1998, s. 66-80.

²⁹ Jan LINTNER, *Archiv*, s. 41.

³⁰ J. JANÁK - Z. HLEDÍKOVÁ - J. DOBEŠ, *Dějiny*, s. 202-228.

rychtáře patřila kontrola soběslavské hlásky a s tím spojený dohled nad brannými a hlásnými. V Soběslavi byli branní dva. Jeden z branných měl na starosti Táborskou bránu a druhý Veselskou bránu. Jejich povinností bylo dohlížet na otevírání a zavírání městských bran a pouštění cizinců do města poté, co předložili fedrovní list.³¹ Rychtář měl na starosti také věžného, který plnil současně funkci zvoníka. Další z povinností rychtáře byl dohled nad požární ochranou města. Nejdůležitější částí práce rychtáře byla kontrola nad živnostmi a městskými trhy. Rychtář také urovnával různé sousedské sváry, přestupky, rvačky nebo různé drobné škody na majetku.³² Z instrukce vydané roku 1662 vrchním hejtmanem treboňského panství vyplývá, že rychtář měl na starosti i plnění náboženských povinností. V 17. století náleželo do rychtářovi soudní kompetence jen nižší soudnictví. Závažnější soudní spory řešila soběslavská městská rada.³³

V 15. století byl v některých správních centrech domény pánů z Rožmberka zaveden úřad hejtmana. Nelze ale říci, že by hejtman ve své funkci nahrazoval osobu purkrabího.³⁴ Hejtman skrze svou funkci zasedal s rychtářem a konšely na městských soudech. V 16. století došlo ke změně a hejtmané se stali spíše úředníky hospodářské správy. Neexistují doklady o tom, do jaké míry zasahoval hejtman v Soběslavi do chodu městské správy. Hejtman sídlil na soběslavském hradě. Z hradu se dodnes dochovala věž a zřícenina tehdejšího hradního paláce. Od poloviny 16. století se s funkcí rožmberského hejtmana v Soběslavi již neseťkáváme.³⁵

Veškerá autonomní správa obce byla v rukou sboru konšelů, který byl nejčastěji nazýván radou a v Soběslavi byl v počtu dvanácti členů dosazován již od roku 1456. Jeho úplný titul zněl „*purkmistr a konšelé*“ nebo později také „*purkmistr a rada města Soběslavě*“.³⁶ Hlavní pracovní náplní kolegia konšelů bylo soudnictví. V čele sboru

---

³¹ Jan LINTNER, *Archiv*, s. 26.

³² TAMTÉŽ, s. 27.

³³ TAMTÉŽ.

³⁴ R. ŠIMŮNEK, *Správní systém*, s. 172; opačný názor má J. JANÁK - Z. HLEDÍKOVÁ, *Dějiny*, s. 269.

³⁵ TAMTÉŽ, s. 170-173; J. LINTNER, *Archiv*, s. 4.

³⁶ Tento titul se objevuje většinou v písemnostech z 16. a počátku 17. století; SOka Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41, 42.

konšelů stál purkmistr. Na této pozici se měštití radní střídali v ideálním případě vždy po 4 týdnech podle toho, v jakém pořadí byli do rady zvoleni.³⁷ Během svého úředního období purkmistr přijímal dopisy adresované radě a obci. Ochraňoval městskou pečeť, kterou však nesměl bez vědomí rady použít. Za ním také přicházeli lidé se žádostmi, žalobami a stížnostmi. Purkmistr nepobíral plat v penězích, ale byl vyplácen v naturáliích, především v pивě. Byl ale placen za různé úřední úkony jako je udělení městského práva, zápis domu ve městě nebo publikování kšaftu.³⁸ S konšelským sborem a pozicí purkmistra je spjat úřad primase.³⁹ Primas byl tzv. „prvním purkmistrem v radě“. Měl na starost obecní hospodářství a poddanské vesnice. Jeho volba a dosazování probíhalo v rámci renovace městské rady. Právo obsazovat a obnovovat tento úřad náleželo vrchnosti, která tak v případě Soběslavi činila skrze své úředníky.⁴⁰ Do poloviny 16. století, kdy byli v Soběslavi hejtmané, byla rada obnovována jimi. Od roku 1577 se skládala renovační komise z několika členů. V čele komise stál v uvedeném roce bechyňský hejtman Jan Lazecký z Pisnice. Mezi léty 1587 až 1604 provedl renovaci v Soběslavi hejtman bechyňského panství Jiří Homut z Harasova. Roku 1597 byl obnově rady přítomen také Jiří Olbram ze Štěkře, Václav Špulř z Jiter a Bartoloměj z Fliessenbachu. V roce 1599 obnovil Jiří Homut z Harasova soběslavskou radu společně s Janem Benýdkem z Veverří, Janem Nigrinem a Jiřím Firštem. V letech 1601-1604 obnovil městskou radu v Soběslavi rožmberský kancléř Jindřich Vintř z Vlčkovic společně s třeboňským hejtmanem Adamem Kroupou a v roce 1604 Pavel Sedlčanský. Po roce 1620 byla rada obnovována gubernátory třeboňského panství. Prvním z nich byl Urban Jakub z Rulandu, po němž tuto funkci v letech 1630-1660 vykonával Jan z Eckerstorfu. Roku 1662 za Schwarzenberků vykonal první renovaci vrchní hejtman František Eliáš Gattermayer. Od této doby až do poslední renovace rady v roce 1779 stál v čele renovační komise, která se skládala ze dvou nebo tří vrchnostenských úředníků, vždy vrchní hejtman schwarzenberských panství.⁴¹

---

³⁷ V tomto pořadí konšelé také zasedali během schůzí rady.

³⁸ J. LINTNER, *Archiv*, s. 11.

³⁹ První zmínky o funkci primátora pochází z roku 1281. Jedná se o města Litoměřice a Znojmo.

⁴⁰ Eva BARBOROVÁ, *Správa na panstvích Petra Voka z Rožmberka 1565-1592 (1611)*, Archivum Trebonense 1971, s. 1-13.

⁴¹ J. LINTNER, *Archiv*, s. 5.

Městská práva Pavla Kristiána z Koldína z roku 1579 stanovovala, že renovace městské rady měla proběhnout pravidelně vždy po roce, tedy poté, co se ve funkci purkmistra vystřídali postupně všichni konšelé.⁴² V tomto úřadu se konšelé měli střídát vždy pravidelně po čtyřech týdnech.⁴³ Pravidelnost střídání konšelů v úřadě purkmistra lze pro Soběslav vysledovat pro období 16. a počátku 17. století díky částečně dochovaným purkmistrovským rejstříkům.⁴⁴ Rada ale nebyla obnovována vždy ve stejnou dobu. Její renovace někdy proběhla již na počátku roku, ale často se tak stalo i mnohem později. Ojedinelé nejsou ani případy, kdy byla rada obnovena až v poslední čtvrtině roku. Je tedy zjevné, že funkční období jednotlivých rad nebylo vždy stejně dlouhé. Docházelo i k situacím, kdy nedošlo k renovaci rady i po několik let a mnohdy se jí také museli konšelé opakovaně dožadovat na vrchnosti.⁴⁵

Dalším z orgánů městské správy byl sbor obecních starších, který měl funkci poradního a kontrolního orgánu konšelské rady. V radních protokolech se lze setkat také s označením „malá rada“ ve spojení se sborem obecních starších. První zmínky o sboru obecních starších v Soběslavi nacházíme při renovaci úřadu v roce 1575, kdy byla kromě rady také ustanovena skupina dvanácti obecních starších.⁴⁶

Členem obecních starších se mohl stát jakýkoli soběslavský měšťan.⁴⁷ Tento poradní sbor se nescházel na žádných oficiálních schůzích, ale zasedali společně s městskou radou v konkrétních případech, nejčastěji kvůli záležitostem finančního charakteru. Z názvu lze dojít k závěru, že členy sboru obecních starších se snad stávali bývalí konšelé, často pokročilého věku, kteří měli díky předchozím zkušenostem z

---

⁴² Josef JIREČEK (ed.), *Práva městská Království českého a markrabství moravského spolu s krátkou jich sumou od M. Pavla Krystyána z Koldína*, Praha 1876, s. 7-25.

⁴³ TAMTÉŽ, s. 11.

⁴⁴ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1251, sign. IV A 4/86, kart. 491; TAMTÉŽ, inv. č. 1255, sign. IV A 4/89, kart. 491; TAMTÉŽ, inv. č. 1266, sign. IV A 4/99, kart. 492; TAMTÉŽ, inv. č. 1267, sign. IV A 4/100, kart. 492; TAMTÉŽ, inv. č. 1268, sign. IV A 4/101, kart. 492; TAMTÉŽ, inv. č. 1269, sign. IV A 4/102, kart. 492; TAMTÉŽ, inv. č. 1270, sign. IV A 4/103, kart. 492.

⁴⁵ J. LINTNER, *Archiv*, s. 5.

⁴⁶ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

⁴⁷ Tento titul náležel obyvatelům města, kteří byli držiteli městského práva; Z. HLEDÍKOVÁ – J. JANÁK -J. DOBEŠ, *Dějiny*, s. 208.

konšelského úřadu kvalifikaci pro dozor nad hmotným a finančním hospodařením obce. Tento výklad je ale velmi subjektivní. Později, od pooviny 17. století, tedy v době, kdy lze personální složení soběslavských obecních starších v pramenech sledovat, již sbor obecních starších neměl zcela výše zmíněný charakter. Kromě zkušených osob se v radě setkáváme s mnoha nováčky, pro které bylo členství v radě obecních starších jen jedním z kroků k úřadu konšela.⁴⁸ Výjimkou nebyli ani měšťané, kteří svou politickou kariéru trávili střídavě jako konšelé a obecní starší.

Třetím a nejširším orgánem městské správy bylo shromáždění celé obce, které se skládalo ze všech plnoprávných osedlých měšťanů vnitřního města. Tento samosprávný orgán vznikl na přelomu 14. a 15. století. Obyvatelé předměstské části byli do shromáždění zváni jen ve výjimečných případech. Složení městské obce, známé také jako *tota communitas civilis*, se měnilo v souvislosti se změnami majitelů domů ve městě. Usnesení tohoto shromáždění bylo uváděno formulí „*My purkmistr a rada, starší obecní a všechna obec města Soběslavě*“. Celé shromáždění obce se scházelo pravidelně při renovaci rady či v případech, kdy bylo třeba zveřejnit císařské mandáty, patenty krajských hejtmanů, různá nařízení vrchnosti nebo pokud šlo o rozhodování ve velmi důležitých kauzách, za které měla nést zodpovědnost celá obec. V Koldínových Městských právech je stanovena povinná účast na těchto jednáních. Pokud měla jednání probíhat mimo město, volila obec své zmocněnce, tzv. plnomocníky.⁴⁹

Tyto tři hlavní instituce městské správy se společně s městským rychtářem podílely na správě a chodu města. V souvislosti s nárůstem počtu správních záležitostí města přestala být městská rada schopna sama vyřizovat a kontrolovat veškerou agendu. Z toho důvodu byly zřizovány nové pomocné úřady. V pramenech se s těmito úřady lze setkat pod různými názvy, například komise, menší úřady, zvláštní úřady nebo nižší správní instituce. Složení těchto úřadů se lišilo město od města. Stejně jako se lišil počet a kompetence pomocných úředníků. Pomocní úředníci byli jmenováni městskou radou, která byla jejich nadřízeným orgánem. Jedním z takových úředníků byl například pomocník purkmistra, nazývaný také služebník pana purkmistra, radní služebník, případně se lze setkat také s názvy *servus* či *frater curiae*. Mezi jeho povinnosti patřilo vyřizování pochůzek a obsílek a vyvolávání stran do rady. Osoby zastávající tento úřad

---

⁴⁸ J. LINTNER, *Archiv*, s. 12.

⁴⁹ TAMTÉŽ, s. 12.

pobírali ročně jak peněžní tak naturální dávky. Zároveň byl také placen od obsílky, kdy za každou získával tři krejcary. Ročně mu byl také přidělován jeden pár střevíců.⁵⁰ Důležitým úředníkem ve městě byl také městský písař. Městský písař je v pramenech pro Soběslav zmíněn poprvé v roce 1501, dříve tento úřad zastávali písaři rožmberského hejtmana. Úřad mohla zastávat pouze osoba s právnickým vzděláním. Tento písař měl být k dispozici radě města i dalším městským úředníkům. Hlavním úkolem městského písaře bylo vedení městských knih, pořizování zápisů z úředních jednání rady a městského soudu, vyhotovování úředních dokumentů, přijímání a sepisování svědeckví a také vyřizování korespondence na příkaz purkmistra nebo rady.⁵¹ Roční plat městského písaře byl v roce 1621 39 zlatých, roku 1655 45 zlatých a v devadesátých letech osmnáctého století byl jeho plat 350 zlatých ročně. Zároveň mu byly přidělovány také naturální dávky.⁵² Ve sledovaném období je doložen písař Lukáš Zikmund Zahradka Prachatický v letech 1657-1669 a Petr Vojtěch Hoffman v letech 1669-1676. Od konce 17. století se objevovalo označení syndik. V tomto úřadu je doložen syndik Jan Jiří Hodkovský v letech 1682-1708, Jan Zelenka v letech 1709-1719, František Antonín Hetzendrfer v letech 1720-1729, v letech 1730-1743 Václav Jan Gruholtzer a Václav Felix Favoth v období mezi lety 1744-1757. V 15. století lze mezi úředníky městské správy zahrnout i osobu šafáře, a to i přesto, že mezi kompetence šafáře patřily především záležitosti hospodářské správy, okruh jejich působnosti často zasahoval až do věcí městské správy.⁵³

---

⁵⁰ V 18. století dostával pomocník purkmistra ročně v peněžních dávkách 27 zlatých a 40 grošů, v naturálních dávkách pak dostával šest žejdlíků másla, jeden sud a dvě vědra piva, dvacet liber sýra a dvanáct sáhů dříví; J. LINTNER, *Archiv*, s. 13.

⁵¹ Z. HLEDÍKOVÁ – J. JANÁK – J. DOBEŠ, *Dějiny*, s. 215; k tématu městských písařů v poddanském městě Romana ŠMÍDOVÁ, *Podbořanská městská rada v letech 1553-1618*, in. Michaela Hrubá (ed.), *Města v severozápadních Čechách v raném novověku*, Ústí nad Labem 2000, s. 189-210.

⁵² Písař také získával další peníze za různé úkony.

⁵³ V případě Soběslavi jsou známi dva konkrétní šafáři: Jan řečený Herolt z Řípce [1442-1445], Pavel Hoch [1485]; R. ŠIMŮNEK, *Správní systém*, s. 176.

Kapitola druhá

Renovace městské rady

Renovace městské rady byla vnitřně velmi strukturovaným rituálem skládajícím se z několika dalších jednotlivých rituálů, které zasahovaly do mnoha aspektů života měšťanů a dalších obyvatel města. Obnova nebyla brána jen jako politický akt. Rituál obnovy městské rady byl také předělem mezi činnostmi jedné rady a nástupem rady nové, a v mnoha případech také sboru obecních starších a městského rychtáře.⁵⁴

Roku 1579 byla vydána Práva městská Království českého a Markrabství moravského spolu s krátkou jich summou od Pavla Kristiána z Koldína⁵⁵, která se ale stejně jako starší zákoník Brikcího z Licka⁵⁶ z roku 1536 soustředila pouze na rámcová pravidla norem a přímo rituálu obnov se věnovala jen velmi okrajově. Tato dvě právní díla tedy spíše poskytují výčet pravidel jednání a chování, které se od členů městských rad očekávalo. Ke studiu průběhu renovací městských rad lze použít prameny normativní povahy, které s různou důsledností stanovovaly průběh obnov v konkrétních městech.

Vlastní průběh obnov městské rady v Soběslavi je možno studovat s pomocí mnoha různých druhů pramenů. Nejdůležitější skupinou jsou prameny normativní povahy, které buď stanovovaly vlastní podobu renovačního rituálu, nebo zaznamenávaly jeho průběh. Dalším typem pramene, který umožňuje rekonstruovat podobu renovačního ceremoniálu v letech 1662-1712, jsou radní protokoly nebo také radní manuály. Tyto manuály se dochovaly v souvislejší řadě pro období od druhé poloviny 17. století. Kromě informací o obnovách městských rad obsahují také zápisy ze zasedání městské rady. V manuálech je zaznamenáno období, kdy došlo k obnově rady, jací vrchnostenští úředníci obnovu zprostředkovali a kdo zasedl v nově zvolené radě, kdo mezi obecními staršími a kdo se stal rychtářem. Podrobnější popis renovace zde bohužel zaznamenán není. Nelze ale opomenout roli městského písaře, který průběh renovačního ceremoniálu zapisoval.

---

⁵⁴ TAMTÉŽ, s. 190.

⁵⁵ Josef JIREČEK (ed.), *Práva*; Karel MALÝ (ed.), *Práva městská Království českého*, Praha 2013.

⁵⁶ J. JIREČEK - Hermenegild JIREČEK (edd.), *M. Brikcího z Licka práva městská*, Praha 1880.

Průběh renovací městských rad byl na třeboňském panství určován vrchností, která k tomuto účelu vydávala normy, jejíž úkolem bylo stanovit přesný průběh obnov.⁵⁷ Přibližně kolem roku 1574 v rožmberské kanceláři vznikla norma, která tyto pravidla ceremoniálu renovace městských rad na panství obsahovala.⁵⁸ Norma pravděpodobně čerpala ze stávající praxe na panstvích. Instrukce obsahovala také přísahy, které měly složit nově zvolení konšelé, obecní starší a rychtář ihned po svém zvolení do úřadu.⁵⁹

Podle instrukce se k renovaci rady přistupovalo poté, co velmož nebo jeho kancelář, obdrželi žádost konkrétního městské rady o renovaci. Obnovení rad se podle této instrukce mělo konat před shromážděním celé obce. Prvním krokem procesu renovace městské rady bylo předložení zpráv o vedení obecních účtů: „*Aby Vaší [Milos]ti toho najprve zprávu dali, co se obecních důchodův dotýče, kterak jsou počty drželi a je vykonali*”. Až po splnění této podmínky byly radě a také shromáždění vši obce položeny dvě otázky. Jako první byla tázána shromážděná obec soběslavských měšťanů, zda-li mohou vznést námitky či připomínky týkající se činnosti právě odstupující městské rady: „*Nejprve má li obec konšely z čeho viniti, aby to učinili nežli z úřadu propuštění budou.*” Po otázce bylo očekáváno ticho. Norma nepočítala s možností, že by se snad někdo otázku zodpověděl kladně. Stejně tomu bylo i v případě druhé otázky pokládané odstupující městské radě: „*Těž také mají li konšelé obec aneb kterou osobu z čeho viniti, aby též učinili, budťo z neposlušenství aneb z čeho jiného.*” Teprve po vyčtení těchto otázek bylo přistoupeno k propuštění stávajících členů městské rady z jejich úřadů.⁶⁰

Dalším krokem renovace bylo ustanovení nového konšelského sboru, kdy byla před shromážděnou obcí přečtena jména nové zvolených konšelů a rychtáře. Instrukce postrádá jakékoli body týkající se průběhu volby konšelského sboru. Je zde pouze zmínka o pokutě, která hrozila měšťanům v případě, pokud by odmítli přijmout úřad, do kterého byli zvoleni. Po ukončení samotné volby následovaly přísahy nově zvolených

---

⁵⁷ Více k tématu Josef HRDLIČKA, *Otázky*, s. 198-202.

⁵⁸ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. I A 5 AS 2; SOka Tábor, AM Soběslav, inv. č. 337, sign. II A 1/3, kniha 43; TAMTÉŽ, inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41.

⁵⁹ Povinnost složit přísahu měly také další osoby činné v městské samosprávě.

⁶⁰ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS; SOka Tábor, AM Soběslav, inv.č. 337, sign. II A 1/3; TAMTÉŽ, inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41.

zástupců města. Konšelé v rámci svých přísah přísahali, že budou „*úřad spravovati, pravdu velebiti, křivdu tupiti, sirotkům, vdovám, chudému i bohatému, domácímú i přespolnímu, v tom úřadě věcně a právně činiti a rozsuzovati, pro libost i nelibost, přátelství i nepřátelství, pro dary i žádnou věc žádnímu stranu nedržeti, než každému k spravedlnosti dopomáhati a tajnost rady zachovávat*“.⁶¹ Posledním bodem obnovy městské rady, který instrukce zmiňovala, byla část, kdy zástupci majitele panství měli připomenout jejich povinnost zachovávat městský řád. Poté se zástupci velmože obrátili i na shromážděnou obec, které připoměla, aby novou radu konšelů a rychtáře: „*V poctivosti jakožto své předchůdce měli a jich aby poslušni byli.*”

Ve Státním okresním archivu v Táboře ve fondu Archiv města Soběslav je uložen dokument s označením „*Řízení všelijaká při obnovování ouřadu všelijakých a vydání povinností rych[tářských], konšelských, obecních starších, ouředníkův panství křivoklátského*“.⁶² Lze tedy předpokládat, že pro Soběslav byl zaveden řád, který byl užíván na křivoklátském panství.⁶³ Tento opis pochází pravděpodobně z období první poloviny 17. století.⁶⁴ Řízení je rozděleno do několika částí. První část s názvem „*Předmluva při obnovení ouřadův*” se zabývá renovačním ceremoniálem a určuje jeho konkrétní průběh. Zůstává ale otázka, zda byl tento renovační řád v Soběslavi opravdu uplatňován, a pokud ano, kdy byl převzat. Roku 1660 získal panství Třeboň Jan Adolf ze Schwarzenbergu. Nová vrchnost s sebou přinesla také určité úpravy do té doby tradičního renovačního řádu. Závěrečnou částí této normy je instrukce svým obsahem určená městskému rychtáři. Instrukce je zakončena přípisem, který měl pravděpodobně navýšit autoritu této normy: „*Pro lepší toho všeho, co se nadpisuje, jistotu, tak instructi početi, urozeného a statečného rytíře Pana Francz Eliáše Gattermayera z Gattenburku a na Hersstorffu, na ten čas J[eho] M[ilosti] K[žecí] Excell[ence] Sswartenbergka, titul, hejtmána panství křivoklátského, jest [?] a vlastní rukou pána podepsána*“.⁶⁵

---

⁶¹ SOka Tábor, AM Soběslav, inv. č. 337, sign. II A 3/1, kniha 43.

⁶² SOka Tábor, AM Soběslav, inv. č. 336, sign. II A 1/2, kniha 2.

⁶³ Od roku 1655 bylo panství Křivoklát jako zástava v rukou pánů ze Schwarzenbergu.

⁶⁴ Součástí Řízení je instrukce, která je datována 18. ledna 1629. Josef Lintner zastává názor, že tento řád byl soběslavskou městskou správou převzat až s příchodem nové vrchnosti, pánů ze Schwarzenbergu, v roce 1660; J. LINTNER, *Archiv*, s. 39.

⁶⁵ SOka Tábor, AM Soběslav, inv. č. 336, sign. II A 1/2, kniha 2.

V úvodu této normy jsou stanoveny kroky, podle kterých mělo být v průběhu renovačního ceremoniálu městských rad postupováno. Norma postrádá zmínky o formálním uvítání a přijetí komise pro renovaci nebo vrchnostenských úředníků, kteří renovaci zprostředkovávali. Je zde obsažen pouze stručný a jasný popis událostí, ke kterým mělo dojít v čase od propuštění rady až po složení přísah členů nově zvolené rady a závěrečnému přečtení instrukce o jejich právech a povinnostech.

Prvním krokem ceremoniálu bylo propuštění odstupující městské rady. Předtím než tak bylo učiněno, položili zástupci vrchnosti otázku shromáždění obce, která musela být obnově rady přítomna, zda si někdo z nich nepřeje vznést nějaké námitky či stížnosti vůči jednání a vedení úřadu stávajícími konšely a radou. Ani tato instrukce nepočítala s možností, že by někdo vznesl nějaké námitky: „*Poněvadž jak z jedné tak z druhé strany žádných žalob a stížností obec proti ouřadu sousedé v věcech náležitých poslušni byli, že i budoucně v nově zvoleného ouřadu poslušni a ve všem volni budou.*” Poté, co se rozhostilo očekávané ticho, mohla být rada konečně propuštěna z úřadu: „*A tak se ouřad z těch ještě na sobě majících povinnosti s rukou podanou propouští.*”⁶⁶

K obnovám městské rady mělo podle této instrukce docházet každý rok. Zároveň z ní ovšem vyplývá, že s největší pravděpodobností nebylo pravidlem, že byl každoročně obměněn celý konšelský sbor. V instrukci je přímo řečeno, že výměnu celého sboru mělo dojít až z rozhodnutí vrchnosti: „*Těch pak, kteří na tento rok v jejich povinnosti zanechaný budou, ani za potřeby z jejich prv na sobě majících povinností a závazků proupouští leda, že by nějaké proměny s vrchností státi jměla. Tudy tehdy všichni znovu povinnosti přijímati museli.*” Po propuštění stávajících radních došlo pravděpodobně jen k doplnění uvolněných míst v radě. V úvodní části Řízení je u zápisu týkajícím se doplnění nové rady sdělení, že dojde „*k dosazení propuštěných míst*”.⁶⁷ Instrukce pro křivoklátské panství nezmiňuje průběh samotné volby nových radních. S přihlédnutím ke stávající praxi, která byla běžnou i v jiných městech, lze vysvětlit text této instrukce. I přesto, že byli všichni členové stávající městské rady ze svých povinností propuštěni a došlo tudíž k obnově celého konšelského sboru, zasedly v radě po nové volbě často stejné osoby jako v radě předešlé. Více než často se lze setkat

---

⁶⁶ TAMTÉŽ.

⁶⁷ TAMTÉŽ.

s jevem, kdy se pouze vystřídala některá jména měšťanů mezi dvanáctičlenným konšelským sborem a obecními staršími.⁶⁸

Poté, co byl nově zvolen a obnoven konšelský sbor, položili vrchnostenští úředníci další z otázek, ze kterých byl ceremoniál renovace sestaven. Úředníci se dotázali přítomných členů městské obce, zda považují nově zvolené radní za hodné jejich povinností a zda budou podle nich obec vést dobře. Námitky měly být v případě potřeby vzneseny ihned, dříve než došlo ke složení přísahy: „*Aby nyní před vrchností a ne potom po straně a neb v hospodě, jenž se obyčejně stává, jeden druhému vyčítají a o sobě zle mluví se neostýchají.*”⁶⁹ Pokud neměl nikdo žádných námitek, nově zvolení konšelé složili přísahu.⁷⁰ Významným prvkem neverbální komunikace v této části ceremoniálu bylo podání ruky: „*Podajíce se velebný ouřad panu hejtmanu ruky.*” Následně byla městská obec členy renovační komise nabádána k poslušnosti a respektu vůči zástupcům a správcům města. I noví členové rady města byli komisí informováni i tom, jaké chování se od nich očekává a jak mají zachovávat obecní dobré. Konšelům bylo zdůrazňováno, že by svým chováním měli být vzorem pro ostatní obyvatele města. Norma zcela postrádá zmínky o jmenování a dosazení rychtáře či sboru obecních starších.

Z období kolem roku 1700 je znám další řád, jehož úkolem bylo stanovovat průběh renovací konšelských sborů v městech třeboňského panství.⁷¹ Norma byla

---

⁶⁸ Tato praxe je vysledovatelná ve většině měst, pro které byly provedeny analýzy renovací městských rad; Tomáš STERNECK, *Obnovování českobudějovické městské rady za třicetileté války*, Jihočeský sborník historický 74, 2005, s. 104-150; J. DOUŠA, *Městské rady v Plzni a na Starém Městě pražském v letech 1550-1650. Sociální složení rad v letech 1560-1590*, Sborník archivních prací 32, 1982, s. 321-418; Jaroslava MENDELOVÁ, *Rada Nového Města pražského v letech 1600-1650*, Pražský sborník historický 29, 1996, s. 59-106, zvl. s. 71, s. 91-96; Bohumír ROEDL, *Vademecum městské správy v Lounech v letech 1573-1727*, Louny 2004; Věra SMOLOVÁ, *Rada Starého Města pražského v letech 1650-1715*, Pražský sborník historický 24, 1991, s. 28-35.

⁶⁹ SOka Tábor, AM Soběslav, inv. č. 336, sign. II A 1/2, kniha 2.

⁷⁰ TAMTÉŽ.

⁷¹ J. HRDLIČKA, *Otázky*, s. 199-202; Lidmila DĚDKOVÁ, *Ochranná municipální města v Čechách (Studie o vývoji a postavení poddanských měst a jejich správy po Bílé hoře)*, Sborník archivních prací 28, 1978, s. 292-355, zvl. s. 334.

členěna do sedmnácti bodů, které stanovovaly průběh renovačního ceremoniálu. Hned v úvodu normy se autor zabýval vzájemným poměrem rady a městské obce. Renovační ceremoniál měl být opět zahájen přivítáním vrchnostenských komisařů, kteří měli na starosti zajištění obnovy z pověření vrchnosti. Tohoto úkonu se ujímal primas či radní písař, kteří zároveň požádali úředníky renovační komise o obnovu rady, obecních starších a městského rychtáře. Následně byli úředníky ubezpečeni, že mají k těmto úkonům písemné oprávnění od vrchnosti. Poté bylo přistoupeno k jednotlivým předepsaným otázkám. Jako první se komisaři obrátili na právě odstupující radní s otázkou, zda se k nim všichni měšťané i ostatní obyvatelé města chovali s poslušností: „*Předně a nejprve žádá se věděti od ouřadu, zdali všickni sousedé a obyvatelé města tohoto k ouřadu sobě představenému po ten čas se náležitě a poslušně dle práva měst[ského] A 40 chovali?*”⁷² V otázce je zmiňován článek A 40 ze sbírky městských práv Pavla Kristiána z Koldína. Právě tento konkrétní článek se věnoval vztahu mezi obcí a radou, kdy se podle Pavla Kristiána měli měšťané k radě chovat poslušně, poddaně, uctivě a zachovávat jim poctivost.⁷³ Následně se komisaři obrátili na shromáždění měšťanů z obce s otázkou, zda se k nim rada chovala, jak měla, a zda se chovala tak, aby zachovala obecní dobré: „*Naproti tomu zdali se ouřad k své obci a sousedům dle povinností a práva měst[ského] A 38 náležitě choval a zdali obecného dobrého vyhledával.*” I druhá otázka obsahovala zmínku o Koldínových městských právech. V tomto konkrétním článku je řešena kvalita vztahu mezi soudci a konšely, kteří ve vrchnostenských městech plnili funkci městského soudu. Jejich vzájemné vztahy měly být charakteristické vzájemnou láskou a svorností a zároveň měli být ve svých rozhodnutích vedeni rovností a spravedlností.⁷⁴

Každá z otázek obsahovala přímý odkaz na článek z Koldínových městských práv, ale není jisté, že byly tyto články během obnovy předneseny. Je pravděpodobné, že zůstalo pouze u zmínky v rámci stanovených otázek. Vystává tudíž otázka, do jaké míry byly přítomní měšťané se zákoníkem seznámeni a jestli vůbec znali úplná znění zmiňovaných článků anebo nevěděli, na jaké otázky mají odpovědět. Je více než pravděpodobné, že měšťané byly se zněním Koldínových městských práv obeznámeni.

---

⁷² SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. I A 5 AS 2.

⁷³ Josef JIREČEK (ed.), *Práva městská Království českého a Markrabství moravského Pavla Krystiána z Koldína*, Praha 1876, s. 24-25.

⁷⁴ TAMTÉŽ, s. 21-23.

I další dva následující dotazy byly adresovány shromážděným měšťanům. V prvním se komisaři ptali, zda některý z konšelů nezneužil své postavení ve svůj prospěch a zdali se nenadřazoval nad některého ze sousedů skrze svou pozici městského radního: „*Item zdali který konšel majíc na sobě ouřad nad kterým sousedem se potřásal neb vymstíval aneb pokutoval.*”⁷⁵ Třetí a poslední otázka se týkala hospodaření města, jehož správu měli radní na starosti. Městská obec byla tázána, zda radní předkládali účty, příliš neutráceli a pečovali o sirotky a vdovy: „*Item zdali důchod obecní se obmeškával neb daremně utracoval, též zdaliž pořádaný počty, kdo co sobě svěřeno má, obci učiněny jsou, zdali vdovy a sirotky ochraňovali, zdali spravedlnosti lidské fedrovali, tak jak jejich povinnost tu sebou přináší.*”⁷⁶ Po této poslední otázce, v případě, že nebyla vznesena žádná stížnost, byla ukončena činnosti stávající městské rady. Po položení všech otázek bylo pravděpodobně očekáváno ticho, ačkoliv norma obsahuje výzvu k mlčení jen vůči městskému písaři: „*Tu písař mlčí.*” Instrukce nezmiňuje podobný požadavek vůči konšelům nebo obci, ale je v ní jasně uvedeno, jaké chování bylo od obou skupin očekáváno: „*Poněvadž jak z jedné tak z druhé strany žádných žalob a stížností obec proti ouřadu ani ouřad proti obci nepřednáší, té naděje souc, že jak tohoto ouřadu susedé v věcech náležitých poslušni byli, že i budoucně v nově zvoleného ouřadu poslušni a ve všem volni budou.*” V momentě, kdy byli konšelé společně s obecními staršími a městským rychtářem zbaveni úřadu, byly opět položeny obdobné otázky. Situace byla ale zcela jiná než v prvním případě, jelikož v tu chvíli již proti sobě stály dvě rovnocenné skupiny měšťanů:⁷⁷ „*Po témž se zase na všecky dotázka činí, poněvadž nyní všickni sobě rovni jsou, má li vždy kdo proti komu jakou stížnost, aby oznámiti se neostejal, nýbrž směle pověděl, že mu to budoucí ouřad k nápravě přivede.*”⁷⁸ V případě, že nezazněly žádné námitky, bylo možné přistoupit k volbě nové městské rady, obecních starších a městského rychtáře. Z písemností dochovaných ve fondu Archivu města Soběslav není možné zjistit, zda se volba děla skrze určené volence či nikoliv. Je ale velmi pravděpodobné, že tomu tak opravdu bylo. Instrukce nezmiňuje počet ani skladbu volenců. Jako první bylo zvoleno dvanáct konšelů, v

---

⁷⁵ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. I A 5 AS 2.

⁷⁶ TAMTÉŽ.

⁷⁷ Poté, co byli konšelé, městští starší a rychtář zbaveni svých úřadů, stali se také prostými měšťany jako přítomní členové shromáždění obce.

⁷⁸ TAMTÉŽ.

jejichž čele stál primátor. Po této volbě se zástupci vrchnosti opět dotázali měšťanů, zda souhlasí s touto volnou a zda se domnívají, že jsou právě zvolení konšelé schopni řídit město, případně zda vědí o nějakém protiprávním skutku, který by některý z nově zvolených vykonal: „*Po jmenování 12 konšelův učiní se otázka na obec, oznávají li tyto osoby za hodné a znají li je býti k zřízení a spravování této obce za dostatečně, a má li kdo proti nim co, neb ví li na někoho z nich nějakou závadu aneb zlé a náležité proti právům chování, aby oznámil*”.⁷⁹ Po tomto dotázání opět následovalo očekávané ticho, po kterém noví konšelé mohli složit přísahu. Vrchnostenští úředníci poté opět připomenuli obci, jaké chování se od jejích obyvatel očekává v již dříve zmiňovaném článku A 40 Koldínových městských práv.⁸⁰ Následně se komisaři obrátili také na nově zvolený sbor radních s připomenutím pravidel obsažených v Koldínových městských právech, konkrétně ve článku A 36, kdy měl být konšel trpělivou osobou ochotnou naslouchat, zároveň měl být také přívětivý a celkově se měl chovat tak, aby na něj nikdo nemohl podat stížnost.⁸¹

Dalším bodem renovačního procesu byla podle této normy volba rychtáře. Stejně jako volby předchozích zástupců města i tato volba musela být schválena přítomnými měšťany. Teprve až po očekávaném tichu mohl nově zvolený rychtář složit přísahu. Poté mu byla předána instrukce, která stanovovala pravidla výkonu tohoto úřadu. Nakonec bylo přistoupeno k volbě sboru obecních starších. Také s touto volbou musela obec souhlasit. V případě, že obec neměla žádné námitky, mohli i oni složit přísahu a vrchnostenší úředníci i jim připomenuli, jaké chování se od osob v jejich úřadu očekává. V tu chvíli byla samotná volba považována za ukončenou.

Z období po roce 1700 pochází čtvrtá norma, která stanovovala průběh a podobu renovací městských rad ve městech náležících k třeboňskému panství. Norma obsahuje odkaz na instrukci, která byla vydána roku 1706 za účelem obnovování rad v poddanských městech, které patřily pánům ze Schwarzenbergu.⁸² Samotná norma není datovaná, ale vzhledem k odkazu na již zmíněnou instrukci, musela být vydána někdy

---

⁷⁹ TAMTÉŽ.

⁸⁰ J. JIREČEK (ed.), *Práva*, s. 25.

⁸¹ TAMTÉŽ, s. 19.

⁸² *"Práva. Obnovení ouřadů při městech a městečkách panství J[eho] V[ysoc]e O[svícené] Kníž[ecí] Milosti v Schwarzenbergku /titul/";* SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41.

po roce 1706. Norma se skládá z jednotlivých otázek, které stanovovaly průběh celého rituálu obnovy. V úvodu je řešena otázka poměru mezi městskou obcí a radou. V úvodu normy je zmíněn Koldínův zákoník, konkrétně paragraf A 25, který určuje maximální dobu, po kterou mají konšelé zůstat v úřadu: „*Konšelé, kteříž na raddě sedí, nemají déle seděti, nežli toliko jeden rok, podle krále Jeho Milosti milostného obdařeni*”.⁸³ Stejně jako dříve, mohl rituál renovace začít až po formálním přivítání vrchnostenských úředníků, členů renovační komise, které zaznělo z úst primase nebo městského písaře.⁸⁴ Následně se obrátili na komisaře s žádostí o propuštění staré městské rady, obecních starších a městského rychtáře z úřadu. Zároveň také zástupci města žádali komisi o volbu nových představitelů města. Dříve než mohli z úst vrchnostenských komisařů zaznít předepsané otázky určené shromáždění obce a odstupujícím konšelům, byli všichni přítomní ujisti, že komisaři mají k renovaci písemné pověření vrchnosti. Po těchto formalitách již mohl přijít na řadu samotný ceremoniál obnovy.

Nejdříve byli tázáni odstupující radní, zda se k nim všichni měšťané i ostatní obyvatelé žijící ve městě chovali s náležitou úctou a respektem: „*Zdaliž se všickni měšťané a obyvatelé města tohoto N, jakožto sobě představenému magistrátu dle práva A 40 náležitě, vážně a poslušně se chovali*”.⁸⁵ Stejně jako u předešlé instrukce je i tentokrát zmíněn článek z Koldínových městských práv, ve kterém se věnoval vztahu mezi městskou obcí a radou.⁸⁶ Další otázka směřovala ke shromáždění měšťanů. Komisaři se jich ptali, jestli se k nim radní řádně chovali a zda zachovávali obecné dobré: „*Naproti tomu žádá se dle práva 38 od obce věděti, zdali se ouřad k své obci a sousedům dle povinnosti jejich zachoval, a obecného dobrého dle jejich povinností vyhledával*”.⁸⁷ I v této otázce je opět zmíněn paragraf z Koldínova zákoníku.⁸⁸ Zmíněný článek pojednává o vztahu mezi soudci a konšely, jelikož ve vrchnostenských městech plnil sbor konšelů i funkci městského soudu.⁸⁹

---

⁸³ J. JIREČEK (ed.), *Práva*, s. 13.

⁸⁴ Již od druhé poloviny 16. století existují zprávy o dvou až tříčlenných renovačních komisích, které obnovovaly v Soběslavi městskou radu.

⁸⁵ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41.

⁸⁶ J. JIREČEK, *Práva*, s. 24-25.

⁸⁷ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41.

⁸⁸ J. JIREČEK, *Práva*, s. 21.

⁸⁹ Z. HLEDÍKOVÁ - J. JANÁK - J. DOBEŠ, *Dějiny*, s. 206, 210-211, 214-215.

Další dotaz, opět určený shromážděným měšťanům, se týkal péče o sirotky a vdovy: „*Zdali sirotky a vdovy se ochraňovali i jejich a jiných dobrých lidí spravedlnosti, tak jakž náleží, a povinnosti ouřadu sebou přináší, fedrovány byly*”.⁹⁰

Poté následovaly další dvě otázky, které měla zodpovědět celá obec. První z těchto otázek se zabývala poctivostí měšťanů, konkrétně toho, jestli v době, kdy zastávali svůj úřad, nezneužili nějakým způsobem své postavení: „*Zdali který konšel ouřad na sobě mající proto nad některým sousedem se vymstíval anebo bez vědomí celého magistrátu, kterého pokutoval, též jinším způsobem přenásledoval*”. Poslední otázka ceremoniálu se týkala hospodaření rady s majetkem obce a řádného vedení obecních účtů, kdy bylo také sledováno jejich předkládání širší obci: „*Zdali se důchod obecní obmeškával neb darebně utrácel, též zdali počty pořádně z toho, co kdo sobě svěřeno jměl, obci veřejně přečteny a vše za slušné a spravedlivé uznáno bylo, a co by nyní těch 5 punctou ještě více v pravdě vysloviti mohli*”. Vyslovením všech těchto pěti otázek byla ukončena úvodní část ceremoniálu.

Odpovědi na výše uvedené otázky byly očekávány jak ze strany obce, tak i ze strany právě odstoupujících radních. Tato norma, oproti normám předešlým, počítala s možností, že budou vzneseny nějaké stížnosti vůči odstoupující radě. Záležitosti, které by nebylo možné napravit okamžitě, měly být vyřešeny později: „*Kdyby se to hned spraviti nemohlo in suspenso zůstanou*”.⁹¹ Poté následovalo propuštění stávajících konšelů, rychtáře a obecních starších z jejich úřadů. Po propuštění se vrchnostenští komisaři opět obrátili na shromážděné měšťany s otázkou, zda mají nějakou stížnost na právě odstoupené. Otázka byla v tuto chvíli opakována, jelikož teprve teď si byli všichni přítomní rovni. V případě, že byla vyřčena nějaká stížnost, stanovovala norma lhůtu dvou týdnů, během kterých měla být stížnost předložena vrchnosti. V normě byl brán v potaz fakt, že renovace neposkytovala dostatek času k vyřešení všech případných námitek: „*Zase jim přečetli a na to odpověď žádali může, jsouce ale čas krátký, mají na to všechno, co by se nyní státi mohlo do dvou neděl slotiži*”.⁹²

Po těchto otázkách bylo přistoupeno k samotné volbě nových zástupců města. V normě je obsaženo upozornění, že noví konšelé, rychtář i obecní starší budou vybráni

---

⁹⁰ SOkA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41.

⁹¹ „*Kdyby se ale to hned srovnati nemohlo, může odloženo býti*”; TAMTÉŽ.

⁹² TAMTÉŽ.

podle předem sestaveného „registříku“. Zároveň je zde také zmíněna nutnost volby, jelikož žádná obec nemohla fungovat bez městské správy. Jako první byl zvolen primátor, po něm následovali další členové rady. Po oznámení jmen dvanácti nových konšelů měla obec vyjádřit svůj souhlas či nesouhlas s právě proběhlou volbou. V případě se nezazněly žádné námitky, složili konšelé přísahu. Následně vrchnostenští komisaři nabádali obec, aby projevovala nově zvoleným radním patřičný respekt. Radě byla připomenuta hrozba pokut či trestu v případě, že by neplnili své povinnosti. Tyto sankce měly být vyměřeny „dle řízení zemského a práv městských“⁹³

Následovala volba nového městského rychtáře. S jeho volbou musela opět vyjádřit souhlas shromážděná obec. V případě, že nezazněly žádné námitky, složil rychtář přísahu a byla mu předána instrukce pro jeho úřad. Nakonec bylo přistoupeno k volbě obecních starších. Stejně jako v případě volby konšelského sboru a rychtáře i volba obecních starších musela být schválena shromážděním obce a v případě, že se nikdo nevyslovil proti volbě, složili obecní starší přísahu. Touto poslední volbou byl uzavřen samotná proces renovace a noví zástupci města byli uvedeni do svých úřadů.

Následně po volbě bylo všem shromážděným přečteno celkem dvacet čtyři bodů, díky kterým mělo být nově zvoleným radním připomenuto od nich očekávané chování. Každý z těchto bodů se věnoval jedné z povinností, která byla radním svěřena jejich zvolením do úřadu. Zástupci města měli být svým chováním příkladem ostatním měšťanům. Veškeré jejich chování mělo být ku prospěchu celé obce. Důležitou povinností radních byla péče o vdovy a sirotky. Rada měla dbát na vzdělání dětí a také v tomto směru apelovat na ostatní obyvatele města.⁹⁴ Další bod nabádal obec k pravidelným návštěvám bohoslužeb a apeloval na konšely, aby byli svým sousedům dobrým příkladem. Sedmý bod nabádal konšely, aby dbali na povinnosti především řezníků a pekařů, ale i dalších řemeslníků. Zvláštní pozornosti měli věnovat kontrole dodržování měr a vah. Osmý bod připomínal, že v době, kdy rada zasedá k jednání, by měl být v domě radnice klid a konšelé mezi sebou neměli hovořit bez purkmistrova svolení.⁹⁵ Další bod apeloval na radu, aby dbala na pořádek ve městě. Následující dva

---

⁹³ Očekávané chování vůči měšťanům popisuje paragraf A 36 Koldínových městských práv.

⁹⁴ TAMTÉŽ.

⁹⁵ V osmém bodě je zmíněn paragraf A 5 Koldínových městských práv; J. JIREČEK, *Práva*, s. 7.

body připomínali zákaz těžby dřeva v panských lesích bez povolení vrchnosti a zároveň také zákaz rybolovu a lovu raků.

Následující body zmiňují pravidlo, že jednání rady se neměla odehrávat jinde než na radnici, v úvahu nepřipadal ani dům primasa nebo dům purkmistra. Rada byla nabádána, aby obecní počty předkládala hejtmanovi třeboňského panství včas. Dále norma připomíná povinnosti spojené s obecním hospodařením nebo povinnost konšelů vybírat kontribuci a pravidelně kontrolovat i další platy. Předposlední z bodů zmiňuje, že primasovi mělo být dodáváno pivo na útratu obce. Závěrečný „pukt“ byl shrnutím zásad chování, kterými se měl řídit člen městské rady a povinností, které byly s tímto úřadem spojeny.

Tato kapitola měla poskytnout rozbor norem, kterými se v průběhu určitého období řídil renovační ceremoniál na území třeboňského panství. Postupná analýza těchto pramenů přináší poznatek, že průběh renovací městských rad byl tvořen souborem několika předem stanovených otázek. Tyto otázky, pokládané úředníky vrchnosti, kteří tvořili renovační komisi, směřovaly střídavě k celé shromážděné obci a odstupující radě. Očekávanou odpovědí bylo s největší pravděpodobností ticho, které mělo být signálem, že veškerá obec byla s chováním a jednáním radních spokojena. To samé platilo i naopak. Až poslední z norem bere v potaz možnost vznesení případných námitek. Podmínkou platné volby bylo schválení nově zvolených radních, kteří museli poté přede všemi přítomnými složit přísahu. Po zvolení všech zástupců města byla přečtena instrukce, která konšely ponoukala k řádnému plnění povinností, které s jejich úřadem souvisely.

Je ale nutné mít na paměti, že teorie se velmi často lišila od praxe. Normy pouze popisují, jakým způsobem měl ceremoniál obnov městských rad v ideálním případě probíhat. Praxe ale mohla být oproti obsahu norem odlišná. Důvodem mohla být skutečnost, že v období raného novověku probíhala komunikace ve velké většině případů pouze ústně. Tato skutečnost nám nedává možnost s jistotou říci, do jaké míry a zda vůbec byly plněny všechny body, které byly v uvedených normách obsaženy. Normativní prameny umožňují nahlédnout pouze na ideální model chování, který byl vrchností očekáván. Ovšem nelze již konkrétně určit s jakou důsledností byly tyto normy dodržovány.

Aby bylo možné alespoň částečně nahlédnout do této problematiky, je nutné studovat kromě pramenů normativní povahy také s dalšími typy pramenů souvisejícími s renovacemi městských rad, jelikož právě porovnání těchto různých typů pramenů umožňuje konstruovat do jaké míry byly tyto předpisy a nařízení dodržovány.⁹⁶ Záleželo jen a pouze na osobách účastnících se renovace, jakým způsobem obnova, která byla pro obyvatele měst raného novověku zásadní událostí, probíhala.⁹⁷

---

⁹⁶ Marie KOLDINSKÁ, *Norma nebo ideál? Obraz vrchností a poddaných ve světle vrchnostenských instrukcí 16. a počátku 17. století*, in: Marie Koldinská - Alice Velková (edd.), *Historik zapomenutých dějiny. Sborník příspěvků věnovaných prof. Eduardu Maurovi*, Praha 2003, s. 189-197.

⁹⁷ Martin NODL - Daniela TINKOVÁ (edd.), *Antropologické přístupy v historickém bádání*, Praha 2007.

Kapitola třetí

Soběslavská městská rada a její personální skladba v letech 1662 až 1712

V této kapitole se pokusím o rekonstrukci personální skladby městské rady v Soběslavi v letech 1662 až 1712, kdy bylo třeboňské panství majetkem Schwarzenbergů. Personální složení soběslavské městské rady lze rekonstruovat díky dochovaným seznamům radních, které jsou jako spisový materiál uloženy ve Státním okresním archivu Tábor ve fondu Archiv města Soběslav a ve Státním oblastním archivu Třeboň ve fondu Velkostatek Třeboň.⁹⁸

Dalšími důležitými prameny pro toto období jsou také dochovaná vota či radní manuály. Tyto prameny se nedochovaly pro celé období let 1662 až 1712, proto není možné přesně určit, jaký počet obnov v Soběslavi během těchto let skutečně proběhl.

Členem městské rady se mohla stát pouze osoba, která podléhala městskému právu. Tím je myšlen obyvatel města, který trvale sídlil na území vnitřního města. Náležel mu status měšťana. Vlastnil ve městě nemovitý majetek.⁹⁹ Další požadavky na kvalifikaci konšela si města stanovovala individuálně.¹⁰⁰ Soběslavskými radními se stávali lidé, kteří patřili mezi majetnější obyvatele tohoto města. Nejčastěji tito lidé vlastnili domy přímo ve městě či na předměstí a právě zde také provozovali svou živnost.¹⁰¹ Je pravděpodobné, že členové městské rady nepobírali za svou činnost v městské správě pravidelný plat, jelikož pracovali tzv. pro blaho obce. Nelze ale

---

⁹⁸ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. I A 5AS 33, I A 5AS 34, I A 5AS 35, I A 5AS 2; SOKA Tábor AM Soběslav, inv.č. 1056, sign. III E 1, kart. 41,42.

⁹⁹ Z. HLEDÍKOVÁ - J. JANÁK - J. DOBEŠ, *Dějiny*, s. 208.

¹⁰⁰ Většinou šlo o majetkovou hranici, minimálně tříleté měšťanství a vyloučení tzv. nečestných řemesel; TAMTÉŽ.

¹⁰¹ Josef LINTNER - Jan LINTNER, *Dějiny soběslavských domů*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 24, 1933, s. 2-5, 17-19, 29-31, 41-44, 53-56, 65-67, 71-72, 101-103, 113-114; Jan LINTNER, *Z historie soběslavských rodin*, Časopis Rodopisné společnosti československé 3, 1931, s. 17-21, 84-86.

vyločit, že by jim nebyly propláceny náhrady, případně nezískávali tzv. akcidencie. Konšelé se nadále vedle působení v městské radě věnovali svým živnostem. Původně bylo velké procento soběslavských radních tvořeno řemeslníky se zaměřením na potravinářství či textilní výrobu. Často se u soběslavských radních setkáváme například s povoláním řezníka, šenkýře nebo i služebníka.¹⁰² A právě jejich živnost byla důvodem pro jejich občasnou absenci v zasedáních městské rady. Nebylo výjimkou, že musela být jednání městské rady odložena kvůli nepřítomnosti hlavních členů ve městě z důvodu obchodních cest nebo kvůli nutnému dohledu nad zemědělskými a řemeslnickými pracemi.¹⁰³ S počátkem 17. století přichází změna. Mezi radními se začínají objevovat osoby se zaměřením na jinou než řemeslnickou činnost. Zároveň se v okruhu městských radních setkáváme také s osobami s vyšším vzděláním. Byli to například kantoři nebo obchodníci s různým zbožím.¹⁰⁴ S touto změnou vyvstává otázka, jakou roli mělo vzdělání jednotlivých radních při obsazování míst ve sboru konšelů.

Měští radní plnili funkci reprezentantů města vůči okolí. Radní museli z pověření svého úřadu jednat s vyslanci nebo s úřady vrchnostenské správy. Městská rada byla místem, kde se projednávaly sporné i nesporné záležitosti týkající se města. Mezi další kompetence radních patřilo řízení veškerého městského života, přijímání měšťanů, výkon veřejné a policejní správy, řízení městského hospodářství, důchodů a financí.¹⁰⁵

Během studia personálního složení městských rad se objevuje otázka, co vedlo měšťany k podílení se na městské správě. Jak již bylo zmíněno výše, úřad městského radního nezajišťoval měšťanům žádný stálý peněžní plat, který by jim kompenzoval čas strávený v úřadu na úkor vlastní živnosti. Měšťané tudíž museli stále rozvíjet své vlastní živnosti. Jedním z možných, a také nejpravděpodobnějších vysvětlení je fakt, že díky

---

¹⁰² Národní archiv Praha, inv.č. 4, sign. Berní rula 5, Berní rula - Bechyňsko, fol. 116-117.

¹⁰³ Josef HRDLIČKA, *Měšťan*, in: Václav Bůžek - Pavel Král (edd.), *Člověk českého raného novověku*, Praha 2007, s. 147.

¹⁰⁴ Více k sociálnímu složení městských rad Jaroslav Douša; Jaroslav DOUŠA, *Městské rady v Plzni a na Starém Městě pražském v letech 1550-1650. Sociální složení rad v letech 1550-1590*, Sborník archivních prací 32, 1982, s. 326-335, 355-361.

¹⁰⁵ J. JANÁK - Z. HLEDÍKOVÁ, *Dějiny správy v českých zemích do roku 1945*, Praha 1989, s. 241.

svému působení v správě města se měšťané snažili dosáhnout určitého prosazení vlastního vlivu. Jako městští radní měli vliv na život ve městě, zároveň mohli jako osoby působící v lokální politice ovlivňovat dění ve městě ve svůj prospěch. Z toho všeho se mohli měšťané pokoušet profitovat, a je jisté, že těchto svých možností snažili využít. Nelze také opomenout možnost sebeprezentace měšťanů, kterou jim funkce městského radního propůjčovala. Například díky pravidelným stykům s vrchnostenskými úředníky získávali nové kontakty, které mohli využít v rámci svých živností. Zásadní byla pro měšťany také skutečnost, že zvolení a účast na městské správě jim zvyšovala renomé.

S jistotou lze říci, že v období mezi léty 1662 a 1712 došlo v Soběslavi minimálně k dvaceti renovacím městské rady. Konkrétně se jedná o období od 23. května 1662 do 30. května 1712. Obnov mohlo proběhnout více, ale tento počet dvaceti renovací lze podložit dochovanými prameny.¹⁰⁶ V ideálním případě, pokud by během každé renovace městské rady došlo k obnovení všech jejích členů, by se v soběslavské městské správě v letech 1662-1712 vystříдалo pět set osob. Ze seznamů soběslavských radních a vot lze zjistit, že ve sledovaném období se v soběslavské městské správě vystříдалo během uvedených dvaceti renovací přibližně 166 osob. Tento počet zahrnuje osoby v úřadech konšelů, obecních starších i městského rychtáře. Rekonstrukci složení rady v Soběslavi lze provést porovnáním seznamů radních a vot se zápisy v radních manuálech.

V letech 1686-1689 proběhly v Soběslavi celkem čtyři renovace městské rady. Ani v těchto letech nedošlo k žádným personálním změnám ve složení městské rady. S novými členy konšelského sboru se lze setkat pouze v případech, kdy došlo k úmrtí některého z konšelů. Příkladem může být rok 1700, kdy písař zaznamenávající tzv. votum zapsal k seznamu staré městské rady, který členů rady během zastávání úřadu zemřel. V tomto zápise je u jména Pavla Vojtěcha Libry a u jména Jana Čilika poznámka o jejich úmrtí. Již dříve zmíněného Pavla Vojtěcha Libru nahradil v kolegiu konšelů Kašpar Zelenka. Na místo Jana Čilika, který působil v místní městské správě již od roku 1678, nastoupil měšťan Tomáš Nigrin. Personální skladba soběslavské městské rady zůstala, až na tyto změny, stejná jako v předchozím volebním období.

---

¹⁰⁶ Jedná se o renovace z let 1662, 1670, 1674, 1677, 1678, 1679, 1681, 1682, 1683, 1684, 1686, 1687, 1688, 1689, 1690, 1700, 1702, 1706, 1709, 1712.

Období devadesátých let 17. století je z hlediska pramenné základny velmi chudé. S jistotou lze říci, že k renovaci městské rady došlo v roce 1690. Z 30. ledna 1693 je dochováno votum, tudíž i v tomto roce pravděpodobně proběhla renovace městské rady.¹⁰⁷ Seznam radních z roku 1700 nám umožňuje rekonstruovat složení jak městské rady nové tak té předešlé, jelikož obsahuje zápis jmen konšelů, kteří v radě zasedali v předešlém funkčním období. U jména každého z konšelů je uvedeno jméno měšťana, kterého volil do nové městské rady.¹⁰⁸ Můžeme tedy porovnat skladbu městských rad v letech 1693, 1699 a 1700. Porovnáním skladby konšelských sborů z tohoto období 1693-1700 zjistíme, že skladba konšelského sboru zůstala vesměs stejná. Byli nahrazeni konšelé Jan Čilik a Pavel Libra, kteří zemřeli během svého úřadu v roce 1699. Třetím z nových členů kolegia konšelů byl Kašpar Fera, který byl v roce 1693 zvolen městským rychtářem.

Nedostatek dochovaných pramenů brání k rekonstrukci personálního složení soběslavské městské rady v letech 1702 až 1706. Je možné, že v tomto období nedošlo k renovaci městské rady v Soběslavi. V případě, že obnovy úřadu proběhly, byli do rady jmenováni stejní měšťané, kteří v radě zasedali už v předchozím období. Mezi konšely se postupně začaly objevovat nová jména. Je velmi pravděpodobné, že se tak dělo v důsledku úmrtí některých členů konšelského sboru. Po roce 1706 došlo k rozsáhlejší změně v personálním složení rady.

Ve sledovaném období let 1662-1712 se v kolegiu konšelů města Soběslav vystřídal padesát devět osob. Často se v pramenech setkáváme opakovaně se stejnými jmény na pozicích konšelů. Měšťané byli často zvoleni konšely mnohokrát po sobě a zastávali tudíž své úřady několik let.

Zvolen	Konšel	Poprvé zvolen
13x	Jiří Svoboda	r. 1670
12x	Ondřej Buzek	r. 1662
10x	Jan Čilik	r. 1678
10x	Václav Zelenka	r. 1677
10x	Lukáš Ryba	r. 1683

¹⁰⁷ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

¹⁰⁸ V SOA Třeboň je uložen seznam radních po obnově městské rady v Soběslavi z 13. ledna 1700; SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 34.

10x	Jan Weisman	r. 1686
9x	Jan Jiří Peršle	r. 1662
9x	Ondřej Ilgkner	r. 1677
8x	Jiří Pauman	r. 1662
8x	Pavel Libra	r. 1662
8x	Jan Tešner	r. 1683
8x	Jan Himpan	r. 1683
8x	Řehoř Rieb	r. 1686
7x	Joachim Wolgner	r. 1670
7x	Jiří Vorel	r. 1670
7x	Václav Šlechta	r. 1683
6x	Tomáš Hrdlička	r. 1678
4x	Handrich Masopust	r. 1670
4x	Petr Hoffman	r. 1674
4x	Kašpar Fera	Před r. 1700
4x	Kašpar Zelenka	r. 1700
3x	Mikuláš Wilhelm	r. 1662
3x	Jakub Šlechta	r. 1662
3x	Tomáš Nigrin	r. 1700
3x	Ondřej Forster	r. 1674
2x	Bartoloměj Weisman	r. 1662
2x	Jan Peršl	r. 1674
2x	Daniel Hoffmann	r. 1674
2x	Jiří Vorlíček	r. 1674
2x	Ondřej Gilisner	r. 1677
2x	Petr Vojtěch Hoffmann	r. 1681
2x	Jakub Favoth	r. 1702
2x	Tomáš Wolgner	r. 1702
2x	Tomáš Hoffmann	r. 1702
2x	Jan Weigel	r. 1702
1x	Zachariáš Markovský	r. 1662
1x	Petr Lekeš	r. 1662

1x	Jan Václav Hrdlička	r. 1662
1x	Zachariáš Hoffman	r. 1662
1x	Václav Hrdlička	r. 1670
1x	Šimon Lekeš	r. 1670
1x	Václav Štandl	r. 1678
1x	Jan Strejček	r. 1683
1x	Jan Vovčíčka	r. 1683
1x	Melichar Weitz	r. 1683
1x	Daniel Gubernat	r. 1683
1x	Bernard Frestl	r. 1706
1x	Jan Mařík	r. 1706
1x	Jan Libra st.	r. 1709
1x	Jan Lekeš	r. 1709
1x	Pavel Čeka	r. 1709
1x	Michal Ryba	r. 1709
1x	Vojtěch Kalivoda	r. 1709
1x	Pavel Linka	r. 1709
1x	Daniel Libra	r. 1709
1x	Joachym Klosta	r. 1709
1x	Václav Kratochvíle	r. 1709

Jako příklad lze použít osobu Ondřeje Buzka. Tento měšťan se v seznamech radních objevil již v době před rokem 1662 a jeho jméno lze mezi konšely nalézt i v devadesátých letech 17. století. Ondřej Buzek byl během své kariéry zvolen celkem dvanáctkrát mezi přední představitele města Soběslav. Během svého působení v městské správě nebyl ani jednou zvolen primátorem nebo městským rychtářem. Často se v městské radě setkáváme také s Jiřím Svobodou. Tento měšťan byl během dvaceti šesti let zvolen třináctkrát členem konšelského sboru.

Další osobou, jejíž jméno je v pramenech velmi frekventované, je Jan Waisman. Jan Waisman byl soběslavským radním zvolen v letech 1686 až 1712 desetkrát. Mezi osoby často se objevující mezi významnými členy soběslavské městské samosprávy patřil například také Václav Zelenka. S tímto měšťanem se v renovačních seznamech

radních setkáváme od roku 1678. Celkem byl Václav Zelenka dosazen jako radní desetkrát. Desetkrát za svou kariéru byli do konšelského sboru zvoleni také měšťané Jan Čilik, se kterým se v seznamech radních setkáváme od roku 1678, a Lukáš Ryba, který byl poprvé zvolen v roce 1681. Jan Jiří Peršl byl další osobou, se kterou se mezi reprezentanty města Soběslavi lze v pramenech setkat velmi často. Úřad radního mu byl propůjčen celkem devětkrát. Jeho kariéra v soběslavské městské správě pokračovala získáním úřadu primátora v letech 1674 a 1677; poté se lze s jeho jménem v tomto úřadu setkat opět v období 1679 až 1684.¹⁰⁹ Také měšťan Jáchym Wolgner byl do městské rady v Soběslavi zvolen devětkrát. Osmkrát byli do soběslavského sboru konšelů zvoleni měšťané Jiří Pauman, Pavel Libra, Řehoř Rieb a Jan Tešner. V seznamech soběslavských radních se často objevuje jméno Tomáše Hrdličky a Václava Šlechty. Všichni tito soběslavští radní byli do svých funkcí zvoleni více než šestkrát.

I přesto, že se v mnou sledovaném období mezi městskými radními objevuje pouze jednou a to v roce 1662, považuji za důležité zmínit osobu měšťana Zachariáše Markovského. Se jménem rodu Marků se v Soběslavi lze setkat již od druhé poloviny patnáctého století. Zachariáš Markovský se narodil v roce 1590 jako jedno z pěti dětí Václava Markovského. Později se vyučil řezníkem. Roku 1612 začal s rozšiřováním svého majetku koupí domu od Václava Libry. V následujících letech koupil masný krám, Baršovský dvůr a další pole a pozemky.¹¹⁰ Další majetek získal sňatkem se sestrou Václava Sumsara z Rozenfeldu Evou. Po smrti své první manželky se oženil s dcerou Václava Hrona Žofií, čímž získal celé jmění rodiny Smrčků a Hronů.¹¹¹ O velikosti jeho majetku svědčí skutečnost, že během Třicetileté války často obci poskytoval finance a také nesl i největší podíl výdajů při ubytování vojsk ve městě. Také zápisy v Berní ruli z roku 1654 svědčí o velikosti jeho majetku.¹¹² Roku 1649 žádal děkan Jan Václav Midlent jménem Zachariáše Markovského tehdejšího gubernátora panství Třeboň Jana z Eckersdorfu, aby získal na kardinálu Harrachovi povolení ke stavbě kostela. Devátého května 1650 byl jindřichohradeckým proboštem Janem Pušem posvěcen základní kámen kostela. Větší podíl na financování stavby kostela nesl Zachariáš Markovský, což je jen dalším dokladem jeho rozsáhlého majetku.

---

¹⁰⁹ Jan Jiří Peršl zemřel roku 1686.

¹¹⁰ Jan LINTNER, *Hřbitovní kostel sv. Marka v Soběslavi*, Soběslav 1936, s. 10.

¹¹¹ Jednalo se o Smrčkovský dům na náměstí, městský mlýn, dva Smrčkovské dvory u splavu, dva dvory Alše Olbráma na Veseckém předměstí, několik chalup na Pršíně a mnoho polí.

¹¹² Národní archiv Praha, inv.č. 4, sign. Berní rula 5, Berní rula – Bechyňsko, fol. 116.

Kostel byl roku 1651 posvěcen arcibiskupem kardinálem Arnoštem z Harrachu.¹¹³ O osm let později zřídil Markovský ke kostelu nadaci. Prvním správcem kostela byl určen Daniel Hoffmann a po něm na toto místo nastoupil Petr Vojtěch Hoffmann.¹¹⁴ Vrátím-li se k jeho působení ve správě města, Markovský přijal šestého června 1625 úřad purkmistra po Václavu Librovi a od této doby se pravidelně objevoval v městské radě. Zachariáš Hoffman zemřel jedenáctého června 1670 ve věku 80 let a je pochován ve výše zmíněném kostele sv. Marka v Soběslavi.¹¹⁵

Mezi další významné osoby, které se objevovaly pravidelně v soběslavské městské radě patří členové rodiny Librů ze Sabinova. Nejvýznamějším z této rodiny byl Pavel Vojtěch Libra, syn Zachariáše Libry.¹¹⁶ Pavel Vojtěch Libra se s největší pravděpodobností narodil před 1639, od kterého se dochovaly matriky narozených pro Soběslav. Existují domněnky, že by se mohlo jednat i o bratra Zachariáše Markovského. Jelikož ale Pavel Vojtěch Libra používal přídomek ze Sabinova, který v této rodině měl vždy jen nejstarší syn, je pravděpodobnější, že se skutečně jednalo o nejstaršího syna Zachariáše Markovského. Pavel Vojtěch Libra byl v mnou sledovaném období osmkrát zvolen soběslavským radním. Roku 1679 byl zvolen rychtářem.¹¹⁷ V sedmdesátých letech sedmnáctého století uspořádal soběslavský archiv a je také autorem druhé části tzv. Soběslavských pamětí.¹¹⁸ V seznamu radních z roku třináctého ledna 1700 je označeno jeho úmrtí.¹¹⁹ Dalším významným členem této rodiny byl Jan Libra mladší, který byl v letech 1724-1754 obročním písařem. Délka jeho působení zde z něj dělá soběslavského měšťana nejdéle sloužícího v jednom určitém úřadu. Jeho manželkou byla Anna Wajsmonová. Jan Libra mladší zemřel čtvrtého října 1756.¹²⁰

Ve spojení s volbou nových členů konšelského sboru probíhala také volba primase, tzv. prvního purkmistra. Primas byl jedním z dvanácti členů konšelského sboru. V seznamech soběslavských radních je primas vždy uveden jako první.

---

¹¹³ Jan LINTNER, *Hřbitovní kostel*, s. 8.

¹¹⁴ Oba dva tito měšťané byli zároveň činní v městské radě.

¹¹⁵ SOA Třeboň, Matriky Soběslav, sign. I 35.

¹¹⁶ Tato informace pochází z knihy, které sloužily k zápisu prodeje a koupě měšťanských domů; SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 640, sign. II A 1/2, kniha 306.

¹¹⁷ Jan LINTNER, *Archiv*, s. 6.

¹¹⁸ Druhá část Pamětí popisuje události z let 1702-1733; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, „*Soběslavské paměti Řehoře Smrčky a jeho pokračovatelů*“.

¹¹⁹ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. I A 5AS 34.

¹²⁰ SOA Třeboň, Matriky Soběslav, sign. I 135, kniha 3.

Zvolen	Primas	Zvolen v letech
6x	Pavel Libra	1670, 1687, 1688, 1689, 1690, 1693
5x	Jiří Peršl	1674, 1677, 1679, 1681, 1682
2x	Ondřej Ilgner	1683, 1686
2x	Jan Weisman	1702, 1706
1x	Zachariáš Markovský	1662
1x	Jiří Pauman	1678
1x	Lukáš Ryba	1700
1x	Kašpar Zelenka	1709

Nejvýraznější osobou mezi primasy města Soběslav byl již dříve zmíněný měšťan Pavel Vojtěch Libra, který byl prvním purkmistrem zvolen mezi lety 1670-1693 zvolen celkem šestkrát. Pětkrát byl v rozmezí let 1674-1682 primasem zvolen Jiří Peršl. Měšťan Ondřej Ilgner byl prvním purkmistrem zvolen v letech 1683-1686. V letech 1702 a 1706 byl primasem zvolen Jan Weisman. Zachariáš Markovský, Jiří Pauman, Lukáš Ryba a Kašpar Zelenka byli do úřadu soběslavského primasa jmenováni každý ve sledovaném období jednou.

Součástí obnovy osob soběslavské městské správy byla také volby městského rychtáře. V období let 1662-1712 se v úřadu soběslavského městského rychtáře vystříдалo sedmnáct osob. Se třemi z nich se lze setkat i v jiných úřadech městské správy v Soběslavi. Jedná se o měšťany Kašpara Feru, který byl také několikrát zvolen soběslavským konšelem, Pavla Libru, který byl také několikrát členem konšelského sboru a také několikrát zastával úřad primase, a Řehoře Rieba, který se stejně jako dva předešlí měšťané objevuje v letech 1662-1712 i mezi soběslavskými konšely.

Zvolen	Rychtář	Zvolen v letech
3x	Kašpar Fera	1687, 1689, 1690
2x	Kašpar Zelenka	1686, 1688
1x	Ondřej Forster	1670
1x	Bernard Frestl	1702
1x	Frantz Garsska	1700

1x	Mikuláš Hoffman	1706
1x	Tomáš Hoffman	1693
1x	Vít Hoffman	1682
1x	Jan Chlápek	1674
1x	Pavel Libra	1681
1x	Jan M[?]ssr	1662
1x	Josef Nestler	1709
1x	Pavel Pacovský	1677
1x	Pavel Špaček	1678
1x	Pavel Ryba	1679
1x	Řehoř Rieb	1683
1x	Jiří Weigl	Před rokem 1700

Renovace konšelského sboru v Soběslavi nepřinášely ve většině případů do jeho personálního složení žádné výrazné změny. Ve sboru obecních starších jsou změny spojené s obnovou městské rady již patrnější. Ve sboru soběslavských obecních starších se v letech 1662-1712 vystřídal celkem osmdesát osm osob, což je téměř dvakrát více než počet osob ve sboru konšelů v Soběslavi ve stejném období.

Zvolen	Obecní starší	Poprvé zvolen
10x	Tomáš Wolgner	r. 1683
10x	Václav Wolst	r. 1684
9x	Jakub Šlechta	r. 1684
9x	Matěj Kroupa	r. 1684
8x	Václav Šlechta	r. 1662
7x	Jan Forscher	r. 1662
7x	Tomáš Nigrin	r. 1683
7x	Jan Libra	r. 1686
6x	Vít Hoffmann	r. 1670
6x	Josef Blozi	r. 1674

6x	Kašpar Zelenka	r. 1683
6x	Jakub Vorel	r. 1683
6x	Ondřej Štorkán	r. 1686
5x	Tomáš Hrdlička	r. 1670
5x	Václav Štandl	r. 1670
5x	Jan Strejček	r. 1674
5x	Jan Čermák	r. 1677
5x	Daniel Gubernát	r. 1677
5x	Jakub Favoth	r. 1690
5x	Pavel Čeka	r. 1693
4x	Pavel Bůžek	r. 1662
4x	Lukáš Ryba	r. 1678
4x	Jan Ovčička	r. 1678
4x	Václav Zelenka	r. 1678
4x	Kašpar Fera	r. 1683
4x	Jan Weigl	r. 1690
4x	Bernard Frestl	r. 1690
4x	Mikuláš Hoffmann	r. 1690
3x	Vít Jelínek	r. 1662
3x	Pavel Pacovský	r. 1674
3x	Melichar Lazebník	r. 1674
3x	Mates Kříž	r. 1679
3x	Jan Roubik	r. 1699

Mezi obecními staršími se objevuje mnoho osob, které byly do tohoto sboru zvoleny jednou nebo maximálně dvakrát ve sledovaném období 1662-1712. Jedná se přibližně o 72% všech osob zvolených do tohoto úřadu soběslavské správy.

Z rozboru dostupných pramenů pro město Soběslav, je patrný fakt, že správa i lokální politika města byla ovládána nepočetnou a velmi stabilní skupinou místních měšťanů. Tuto skupinu měšťanů lze nazvat městskou elitou. Pojmem městská elita se

zabýval ve svých studích František Kavka.¹²¹ Kavka mezi příslušníky městské elity řadí měšťany, kteří vlastnili dvory a měšťany, kteří vlastnili majetek ve vyšší hodnotě než 150 kop míšenských grošů.¹²² Pokud bychom se stejně jako František Kafka řídili v určení městské elity pouze výši majetku měšťanů, mohli bychom do této skupiny zařadit pro Soběslav rodinu Wajsmannů, Forsterů, Hrdličků, rodinu Mikuláše Wilhelma, Jakuba Šlechty a nejmajetnější rod Markovských. V záznamech Berní ruly se ale objevují i další osoby s velkým majetkem, které se ale neangažovali v žádném z orgánů soběslavské městské správy.¹²³

V některých desetiletích druhé poloviny 17. století nedošlo k žádným změnám v personálním složení soběslavské městské rady. Často došlo pouze k volbě nového městského rychtáře. Příkladem může být renovace roku 1689, kdy zůstala skladba městské rady shodná jako v předchozím období a novým městským rychtářem byl zvolen a potvrzen Kašpar Fera.

Ačkoliv Pavel Kristián z Koldína ve své kodifikaci městských práv zapovídá příbuzenské či švagrovské vztahy mezi konšely, byly nad těmito vztahy v Soběslavi takzvaně přivírány oči. Jako příklad lze uvést vztah mezi Zachariášem Markovským a Petrem Vojtěchem Hoffmanem. Petr Vojtěch se roku 1666 oženil s neteří Markovského Kateřinou, kterou po smrti své vlastní dcery Anny adoptoval. Tudíž byl Markovský vlastně tchánem Petra Vojtěcha. Tento příbuzenský vztah společně s majetkem, který jemu a své neteři Markovský odkázal, měl podle mého názoru svou roli na následném působení a postavení Petra Vojtěcha Hoffmann v městské správě. Zachariáš Markovský byl kmotrem synů Václava Obratánského Jana, Daniela a Jakuba. Další příbuzenské a kmotrovské vztahy lze vysledovat u příslušníků rodiny Librů. Kmotrem Václava Libry byl měšťan Jakub Šlechta, který byl také činný v městské radě.¹²⁴ Kmotrem syna Václava Libry byl další zámožný měšťan taktéž aktivní v městské správě, Bartoloměj Wajzman.¹²⁵ Syn Pavla Vojtěcha Libry Václav se roku 1699 oženil s Annou

---

¹²¹ František KAVKA, *Třídní struktura Českých Budějovic v první polovině 16. století*, Sborník historický 4, 1956, s. 110-188; TÝŽ, *Majetková, sociální a třídní struktura českých měst v první polovině 16. století ve světle knih a rejstříků městské davy*, Sborník historický 6, 1959, s. 253-259.

¹²² F. KAVKA, *Třídní struktura*, s. 166-169.

¹²³ Národní archiv Praha, inv. č. 4, sign. Berní rula 5, Berní rula – Bechyňsko, fol. 116-117.

¹²⁴ SOA Třeboň, Matriky Soběslav, sign. I 135, kniha 1.

¹²⁵ Národní archiv Praha, inv. č. 4, sign. Berní rula 5, Berní rula – Bechyňsko, fol. 116; SOA Třeboň, Matriky Soběslav, sign. I 135, kniha 1.

Wajsmanovou, čímž vznikl další příbuzenský svazek mezi těmito dvěma rodinami. Daniel Libra, syn Zachariáše Libry, se v lednu 1693 oženil s Kateřinou Hoffmanovou.

Tento výčet je důkazem, že mezi soběslavskými měšťany, kteří se účastnily městské správy, tyto příbuzenské a švagrovské vztahy existovaly. Bylo by naivní domnívat se, že měšťané těchto svazků a kontaktů nevyužívali, ať už ke svému postupu v městské správě či k osobnímu prospěchu.

Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala renovacemi městské rady v jihočeském poddanském městě Soběslavi v letech 1662-1712. Zároveň jsem se pokusila o rekonstrukci personálního složení konšelského sboru, obecních starších společně s úřadem městských rychtářů, které procházelo změnami v rámci renovací městských rad.

Zpočátku se zájem historiků upínal především ke studium fungování městských rad a obnovám konšelských sborů v královských městech.¹²⁶ Dalším pro historiky atraktivním tématem je téma renovací městských rad. Badatelé se skrze dostupné prameny, především pracují s renovačními řády, které vydávaly pro města jim nadřazené instituce, snaží rekonstruovat průběh ceremoniálu obnovy městských rad. Renovace městských rad byly jedněmi z nejdůležitějších světských ceremoniálů ve městech raného novověku.¹²⁷ Symbolická komunikace, kterou ceremoniály představovaly, byla pro obyvatele tehdejších měst velmi důležitá. Renovační ceremoniál v poddanském městě Soběslav byl upravován několika vrchnostenskými instrukcemi, jejichž rozbor je součástí předkládané práce.

Zmíněné normy poskytují pouze obraz toho, jak měl v ideálním případě rituál renovace probíhat. Praxe tedy normám odpovídat nemusela, a s velkou pravděpodobností ani neodpovídala. Mezi prameny k samosprávě města Soběslav se neseťkáme s písemností, která by popisovala reálný průběh renovace městských rad v tomto městě.

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala také personálním složením městských rad v městě Soběslav v letech 1662-1712. Mým cílem bylo zjistit, jaký počet soběslavských měšťanů se v uvedených padesáti letech vystřídal v konšelském sboru a sboru obecních starších. V rámci renovace těchto rad je sledována také volba a následné potvrzení osob v úřadu městského rychtáře. Na základě dochovaných seznamů radních a vot z let 1662-1712 jsem se tedy pokusila rekonstruovat personální skladbu soběslavské městské rady. Závěrem mého bádání je zjištění, že po valnou většinu tohoto období zůstávalo složení městské rady v Soběslavi neměnné. Často konšelé zůstávali ve

---

¹²⁶ Například J. MENDELOVÁ, *Rada*; J. DOUŠA, *Městské rady*; B. ROEDL, *Vademecum*.

¹²⁷ T. STERNECK, *Obnovování*; J. HRDLIČKA, *Otázky*.

svých úřadech i desítky let, k čemuž je pravděpodobně mohla motivovat i touha po získání osobního prospěchu. Politickou kariéru některých soběslavských měšťanů ukončila až smrt.

Městská rada v Soběslavi byla tvořena dvanácti členy, kterým předsedal purkmistr. Tento počet uvádí městská práva, podle kterých se měli radní vždy po čtyřech týdnech střídat v úřadu purkmistra. Výjimkou z tohoto pravidla byla menší města, ve kterých byla městská rada často tvořena menším počtem osob, tudíž radní těchto měst usedli v úřadu purkmistra i několikrát ročně. V Soběslavi lze dohledat síť příbuzenských vztahů mezi měšťany, kteří zastávali některý z úřadů na radnici, ačkoliv je Koldín ve své kodifikaci městských práv zapovídal.

Cílem mé bakalářské práce bylo pokusit se o rekonstrukci průběhu renovací městských rad a jejich personálního složení v jihočeském poddanském městě Soběslavi v letech 1662-1712. Domnívám se, že tato práce přispívá svým dílem ke studiu problematiky fungování městských rad v raném novověku.

Seznamy pramenů a literatury

Prameny nevydané

Národní archiv Praha

sign. Berní rula 5 (Berní rula – Bechyňsko)

Knihovna Národního muzea

sign. IV C 23 (Soběslavské paměti Řehoře Smrčky a jeho pokračovatelů)

Státní oblastní archiv v Třeboni

fond Matriky Soběslav

sign. I 35

fond Velkostatek Třeboň

sign. IA 5AS 1 (městská správa)

sign. IA 5AS 2 (renovace magistrátu, volby purkmistrů, radních, městského rychtáře, písaře a obecních starších)

sign. I A 5AS 33

sign. I A 5AS 34

sign. I A 5AS 35

Státní okresní archiv Tábor

fond Archiv města Soběslav

inv. č. 1, sign. I A 1/1, kart. 1 (privilegia Jindřicha z Rožmberka)

inv. č. 3, sign. I A 1/3, kart. 1

inv. č. 5, sign. I A 1/5, kart. 1 (várečné právo)

inv. č. 7, sign. I A 1/7, kart. 1 (listina obsahující potvrzení privilegií pro Soběslav od Petra Voka z Rožmberka z roku 1594)

inv. č. 376, sign. II A 1/2, kniha 2 (přísahy a renovace úřadů)

inv.č. 640, sign. II A ½, kniha 306

inv. č. 377, sign. II A 1/3, kniha 43 (radní manuály a kopíáře)

inv. č. 391, sign. II A 3/15, kniha 57

inv. č. 392, sign. II A 3/16, kniha 58

inv. č. 393, sign. II A 3/17, kniha 59

inv. č. 394, sign. II A 3/18, kniha 60

inv. č. 395, sign. II A 3/19, kniha 61

inv. č. 400, sign. II A 3/24, kniha 66

inv. č. 411, sign. II A 3/35, kniha 77

inv. č. 412, sign. II A 3/36, kniha 78

inv. č. 413, sign. II A 3/37, kniha 79

inv. č. 414, sign. II A 3/38, kniha 80

inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41 (obnovování konšelského úřadu, obecních starších a rychtáře v letech 1536 - 1731)

inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 42 (obnovování konšelského úřadu, obecních starších a rychtáře v letech 1732-1786)

inv. č. 1251, sign. IV A 4/86, kar. 491 (rejstříky purkmistrů)

inv. č. 1255, sign. IV A 4/89, kart. 491 (rejstříky purkmistrů)

inv. č. 1265, sign. IV A 4/98, kart. 492 (rejstříky purkmistrů)

inv. č. 1266, sign. IV A 4/99, kart. 492 (rejstříky purkmistrů)

inv. č. 1267, sign. IV A 4/100, kart. 492 (rejstříky purkmistrů)

inv. č. 1268, sign. IV A 4/101, kart. 492 (rejstříky purkmistrů)

inv. č. 1269, sign. IV A 4/102, kart. 492 (rejstříky purkmistrů)

inv. č. 1270, sign. IV A 4/103, kart. 492 (rejstříky purkmistrů)

Prameny vydané

JIREČEK, Hermenegild (ed.), *M. Brikcího z Licka Práva městské dle textu z r. 1536*, Praha 1880.

JIREČEK, Josef (ed.), *Práva městská Království českého a Markrabství moravského spolu s krátkou jich sumou od Pavla Krystyána z Koldína*, Praha 1876.

Literatura

BARBOROVÁ, Eva, *Správa na panstvích Petra Voka z Rožmberka 1565-1592 (1611)*, Archivum Trebonence 1971, s. 1-13.

BÍLEK, Karel, *Správa města Sobotky v 16. a 17. století a poměr ke kostelecké vrchnosti*, in: Marie Macková (ed.), *Poddanská města v systému patrimoniální správy*, Ústí nad Orlicí 1996, s. 78-84.

BOUŠKA, Václav a kol., *600 let města Soběslavi: 1390-1990*, Soběslav: Městský národní výbor, 1990.

DĚDKOVÁ, Lidmila, *Ochranná a municipální města v Čechách (Studie o vývoji a postavení poddanských měst a jejich správy po Bílé hoře)*, Sborník archivních prací 28, 1978, s. 292-355.

DOUŠA, Jaroslav, *Městské rady v Plzni a na Starém Městě pražském v letech 1550-1650. Sociální složení rad v letech 1560-1590*, Sborník archivních prací 32, 1982, s. 321-418.

TÝŽ, *Seznamy staroměstských konšelů z let 1547-1650*, Pražský sborník historický 14, 1981, s. 65-119.

FEJTOVÁ, Olga - LEDVINKA, Václav - PEŠEK, Jiří (edd.), *Osm set let pražské samosprávy*, Praha 2002 (= Documenta Pragensia 21).

TÍŽ, *Pražské městské elity středověku a raného novověku. Jejich proměny, zázemí a kulturní profil*, Praha 2004 (= Documenta Pragensia 22).

HAAS, Antonín, *O tak řečeném právu královském rožmberských měst a městeček*, Jihočeský sborník historický 26, 1957, s. 69-74.

TÝŽ, *Soupis privilegií měst a městeček v Jihočeském kraji*, Archivum Trebonence 1973, s. 89-216.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka - JANÁK, Jan - DOBEŠ, Jan, *Dějiny správy v českých zemích od počátků po státu po současnost*, Praha 2007.

HRDLIČKA, Josef, *Otázky bez odpovědí aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách*, in: Václav Bůžek - Jaroslav Dibelka (edd.), *Člověk jako sociální skupina v raném novověku*, České Budějovice 2007 (= Opera historice 17), s. 187-220.

TÝŽ, *Měšťan*, in: Václav Bůžek - Pavel Král (edd.), *Člověk českého raného novověku*, Praha 2007, s. 139-165.

JORDÁNKOVÁ, Hana - SULITKOVÁ, Lidmila, *Brněnská městská kancelář v předbělohorském období* (Prosopografická a diplomatická studie), Sborník archivních prací 45, 1995, s. 291-510.

KAVKA, František, *Třídní struktura Českých Budějovic v první polovině 16. století*, Sborník historický 4, 1956, s. 110-118.

TÝŽ, *Majetková, sociální a třídní struktura českých měst v první polovině 16. století ve světle knih a rejstříků městské dávky*, Sborník historický 6, 1959, s. 253-259.

KOKOJANOVÁ, Michaela (ed.), *Měšťané, šlechta a duchovenstvo v rezidenčních městech raného novověku (16. - 18. století)*, Prostějov 1997.

KOLDINSKÁ, Marie, *Norma nebo ideál? Obraz vrchností a poddaných ve světle vrchnostenských instrukcí 16. a počátku 17. století*, in: Marie Koldinská - Alice Velková (edd.), *Historik zapomenutých dějin. Sborník příspěvků věnovaných prof. Eduardu Maurovi*, Praha 2003. s. 189-197.

KRATOCHVÍL, Karel, *Pelhřimovský primas Matěj Mauricius Klokotský a radní vrstva. K roli příbuzenských vztahů v samosprávě královských měst v 17. století*, in: Václav Bůžek - Jaroslav Dibelka (edd.), *Člověk jako sociální skupina v raném novověku*, České Budějovice 2007 (= Opera historica 12), s. 221-254.

LINTNER, Jan, *Archiv města Soběslavi 1371-1945 (1950)*, Tábor 1966.

TÝŽ, *Hřbitovní kostel sv. Marka v Soběslavi*, Soběslav 1936.

TÝŽ, *Z historie soběslavských rodin*, Časopis Rodopisní společnosti československé 3, 1931, s. 17-21, 84-86.

LINTNER, Josef - LINTNER, Jan, *Dějiny soběslavských domů*, Staré i nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 24, 1933.

MACEK, Josef, *Jagellonský věk v českých zemích (1471-1526)*. Města, Praha 1998.

MENDELOVÁ, Jaroslava, *Rada Nového Města pražského v letech 1600-1650*, Pražský sborník historický, 1996, s. 59-106.

MILLER, Jaroslav, *Uzavřená společnost a její nepřátelé. Město středovýchodní Evropy (1500-1700)*, Praha 2006.

NODL, Martin - TINKOVÁ, Daniela (edd.), *Antropologické přístupy v historickém bádání*, Praha 2007, s. 215-235.

PEŘINOVÁ, Helena, *Od patriciátu k elitě. Definice horní měšťanské vrstvy raného novověku v posledních padesáti letech*, Český časopis historický 104, 2006, s. 111-122.

ROEDL, Bohumír, *Vademecum městské správy v Lounech v letech 1573-1727*, Louny 2004.

RYCHTEROVÁ, Pavlína, *Rituály, rity a ceremonie. Teorie rituálu a jejich reflexe v medievistickém bádání*, in: Martin Wihoda (ed.), *Stát, státnost a rituály přemyslovského věku*, Brno 2006.

SMOLOVÁ, Věra, *Rada Starého Města pražského v letech 1650 -1715*, Pražský sborník historický 24, 1991.

TÁŽ, *Slavnostní obnovy městských rad na Starém Městě pražském ve druhé polovině 17. a začátkem 18. století*, in: Jiří Pešek (ed.), *Pražské slavnosti a velké výstavy*, Praha 1995 (= Documenta Pragensia 12).

STERNECK, Tomáš, *Obnovování českobudějovické městské rady za třicetileté války*, Jihočeský sborník historický 74, 2005, s. 104-150.

ŠIMŮNEK, Robert, *Správní systém šlechtického dominia v pozdně středověkých Čechách. Rožmberská doména 1418-1472*, Praha 2005.

ŠMÍDOVÁ, Romana, *Podbořanská městská rada v letech 1553-1618*, in: Michaela Hrubá (ed.), *Města v severozápadních Čechách v raném novověku*, Ústí nad Labem 2000, s. 189-210.

ŠTOVÍČEK, Ivan, *Zásady pro vydávání historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti. Příprava vědeckých edic dokumentů ze 16.-20. století pro potřeby historiografie*, Praha 2002.

TRUC, Miroslav, *Ius regale rožmberských městských privilegií*, in: Karel Malý (ed.), *Městské právo v 16.-18. století*, Praha 1989, s. 53-67.

VALÁŠEK, Martin, *Jindy a nyní (K historii vydávání raně novověkých česky psaných textů)*, *Listy filologické* 123, 2000, s. 146-149.

VINTR, Josef, *Zásady transkripce českých textů z barokní doby*, *Listy filologické* 121, 1998, s. 341-346.

VOREL, Petr, *Rezidenční vrchnostenská města v Čechách a na Moravě v 15. a 17. století*, Pardubice 2001.

VYBÍRAL, Zdeněk, *Mocenské elity v táborské obci doby předbělohorské*, *Táborský archiv* 9, 1999, s. 151-184.

ZRONKOVÁ, Michaela, *Paměť o městě (Soběslav v měšťanských pamětech v letech 1650 -1750)*, České Budějovice 2007 (diplomová práce Historického ústavu Jihočeské univerzity).

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Seznam radních po renovaci rady 23. května 1662.

Příloha č. 2: Seznam radních po renovaci rady 28. ledna 1670.

Příloha č. 3: Seznam radních po renovaci rady 19. září 1674.

Příloha č. 4: Seznam radních po renovaci rady 19. května 1677.

Příloha č. 5: Seznam radních po obnovení rady 1. září 1678.

Příloha č. 6: Seznam radních po renovaci rady 28. prosince 1679.

Příloha č. 7: Seznam radních po renovaci rady 14. srpna 1681.

Příloha č. 8: Seznam radních po renovaci rady 14. srpna 1681.

Příloha č. 9: Seznam radních po renovaci rady 26. srpna 1682.

Příloha č. 10: Votum, 18. září 1683.

Příloha č. 11: Votum, 18. září 1683.

Příloha č. 12: Seznam radních po renovaci rady 24. října 1686.

Příloha č. 13: Votum, 1687.

Příloha č. 14: Votum, 1688.

Příloha č. 15: Votum 1689.

Příloha č. 16: Votum 1690.

Příloha č. 17: Votum, 30. ledna 1693.

Příloha č. 18: Seznam radních po renovaci rady 13. ledna 1700.

Příloha č. 19: Seznamy radních po renovaci rady 5. října 1702.

Příloha č. 20: Votum 1709.

Vota a seznamy radních

Ediční poznámka

V předkládané edici je zpřístupněno dvacet dochovaných vot a seznamů radních městské rady v Soběslavi. Oba dva typy pramenů, jsou uloženy ve Státním oblastním archivu v Třeboni a ve Státním okresním archivu v Táboře.¹²⁸ Vota a seznamy radních pochází z let 1662-1709. Většina jich je psána česky. Německy psaná vota byla v edici transliterována.

Zásady, které byly použity pro vznik této edice, vycházely z běžných pravidel pro zpřístupňování novodobých česk psaných textů.¹²⁹ Česky psané texty byly transkribovány.

Skoro všechny texty postrádají interpunkci, proto byly záznamy rozděleny do jednotlivých vět a doplněny o interpunkční znaménka. Ty části, které byly v rukopisech podtrženy, byly podtrženy i v edici. Části textu označené v rukopisech závorkami byly v edici také označeny kulatými závorkami. Chybějící části textu jsou v edici označeny hranatými závorkami []. Text obsahuje také zkratky, které byly v edici rozepisovány (A[nn]o, J[eho] M[ilosti]). Nečitelný text je označen hranatými závorkami s otazníkem uvnitř [?]. Škrty jsou v textu označeny špičatými závorkami <>.

Hlásky v byla převáděna na hlásku u. Podobně i hlásky w byla převáděna na hlásku v. V případě souhlásek s/z u předložek a předpon byly tyto hlásky modernizovány. Často byly v textu upravovány hlásky i/j/ g podle významu slov. U vlastních slov a zeměpisných názvů byl kladen důraz na zachování jejich původní podoby. Toto pravidlo se týká také cizích slov a slov přejatých.

---

¹²⁸ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. II A 5AS 33, 34; SOkA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41,42.

¹²⁹ Josef VINTR, *Zásady transkripce českých textů barokní doby*, Listy filologické 121, 1998, s. 341-346; Martin VALÁŠEK, *Jindy a nyní (K historii vydávání raně novověkých česky psaných textů)*, Listy filologické 123, 2000, s. 146-149; Ivan ŠTOVÍČEK, *Zásady pro vydávání historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti. Příprava vědeckých edic dokumentů ze 16. - 20. století pro potřeby historiografie*, Praha 2002.

Slovesa byla ponechána v tvaru předlohy (sem, sou, sa). Doplněna byla délka samohlásek. Dvouhláska ie byla upravena na ě (miesto/ město) a dvouhláska au byla upravena na dlouhlásku ou (auřad/ ouřad). V edici bylo ponecháno kolísání vz/zv. Skupina hlásek th (letha/ leta) byla modernizována. Zdvojené souhlásky byly zjednodušeny. Spřežky cz byly převáděny podle významu slov na hlásky c, č. Spřežka rz byla přepisována jako hláska ř.

U vlastních jmen jsem se v edici snažila o zachování originální podoby. I přesto, že se ve votech a seznamech objevují často stejné osoby, tak grafická podoba jména není vždy shodná. Podoba jména záležela na písaři, který písemnost zapisoval. V některých česky psaných textech se objevují německy psaná jména radních.

V letopočtech vynechaná tisíciletí a století byla vepsána do hranatých závorek. Číslice označující řadovou číslovku jsou doplněny tečkou. U vlastních jmen a zeměpisných názvů jsou psána velká písmena.

Příloha č. 1

Seznam radních po renovaci rady 23. května 1662.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

A[nn]o 1662 23. May obnovená rada v městě Soběslav skrze J[eho] M[ilost] pana vrchního hejtmána [?] excelence z Šwarzenberku (titul) všech panství v Čechách zřízeního.

Konšelé úřední

1. Zachariáš Markovský

2. Mikuláš Wilhelm

3. Jakub Šlechta

4. Petr Lekeš

5. Bartoloměj Weisman

6. Jan Václav Hrdlička

7. Zachariáš Hoffman

8. Ondřej Buzek

9. Jiřík Pauman

10. Hans Jiří Peršle

11. Ondřej Ilgkner

12. Pavel Libra

rychtář městský

Jan M[?]ssr

starší obecní

1. Mikuláš Soniche

2. Joachim Wolgtner

3. Ondřej Forscht

4. Vít Jelinek

5. Pavel Buzek

6. Cyprián Mráček

7. Václav Šlechta

8. Jiřík Vorel

9. Šimon Lekeš

10. Jiřík Vorlíček

11. Matěj Kopr

12. Jan Forscher

Příloha č. 2

Seznam radních po renovaci rady 28. ledna 1670.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Léta Páně 1670 dne 28. Januari v městě Soběslav v domě radním v přítomnosti celý poctivý obce od spolu sousedův všech téhož města Soběslavě stalo se volení obojí ouřadu jakž následuje.

Předně do ouřadu konšelského

primátor

Pavel Libra

Mikuláš Wilhelm

Bartholoměj Wajsman

Ondřej Buzek

Václav Hrdlička

Jan Jiří Peršler

Jiří Paumon

Ondřej Ilgner

Šimon Lekeš

Handrich Masopust

Joachim Wolgner

Jiří Vorel

rychtář měst[ský] Ondřej Forster

starší obecní

Daniel Hoffman

Vít Jelínek

Pavel Buzek

Jiří Vorlíček

Václav Šlechta

Vít Hoffman

Tomáš Hrdlička

Václav Štandl

Pavel Šturma

Řehoř Martinků

Příloha č. 3

Seznam radních po renovaci rady 19. září 1674.

SOkA Tábor, Archiv města Soběslav, inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41.

Renovaci úřadu v témž městě skrze urozeného a statečného rytíře pana Eliáše Mayrhoffera, vrchního hejtmana dne 19. Septemb[ris] 1674.

Ouřad přednější

1. Johan Peršl, primátor
2. Nikolaus Wilhelm
3. Georg Pawman
4. Andres Ilgner
5. Andres Forster
6. Hanirich Masopust
7. Joachym Wolgner
8. Daniel Hoffman
9. Georg Worel
10. Petr Hoffman
11. Jiří Svoboda
12. Georg Vorlíček

starší obecní

1. Vít Jelínek
  2. Wentzl Šlechta
  3. Wencz Vobratánský
  4. Paul Paczovský
  5. Thomas Hrdlička
  6. Wenczl Standl
  7. Johan Čilik
  8. Vít Hoffman
  9. Jan Strejček
  10. Josef Blozi
  11. Pavel Černeš
  12. Melichar Lazeník
- Jan Chlápek, rychtář roční

Příloha č. 4

Seznam radních po renovaci rady 19. května 1677.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Létha Páně 1677 dne 19. května vykonána renovati skrze urozeného a statečného rytíře pana Eliáše Mayerhoffera z Coburgu a Ansu, vrchního hejtmána.

Osoby ouřední

1. Johan Georg Peršl, primátor
2. Georg Pawman
3. Andreas Gilisner
4. Andreas Forschter
5. Heindrich Masopust
6. Joachym Wolgner
7. Daniel Hoffman
8. Georg Vorel
9. Andreas Buzek
10. Petr Hoffman
11. Georg Svoboda
12. Georg Vorlíček

starší obecní

1. Wentzl Šlechta
2. Thomas Hrdlička
3. Wentzl Standl
4. Johan Čilik
5. Vít Hoffman
6. Jan Strejček
7. Josef Blasi
8. Pavel Černež
9. Melichar Lazebník
10. Pavel Šturma
11. Jan Čermák
12. Daniel Gubernát

Pavel Pacovský, statt richter

Příloha č. 5

Příloha č.5

Seznam radních po obnovení rady 1. září 1678.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Léta Páně 1678 dne 1. Septembris vykonaná renovace skrze (titul) pány commisaře od J[eho] Kníže[cí] M[ilo]sti k tomu zřízené.

Osoby ouřední

Georg Bauman, primator

Andreas Giligner

Andreas Forschter

Joachim Wolgner

Hainrich Masopust

Joan Čilik

Georg Vorel

Thomas Hrdlička

Petr Hoffman

Paul Šturma

Jiřík Svoboda

Václav Štandl

Václav Zelenka

starší obecní

1. Václav Šlechta

2. Vít Hoffman

3. Matěj Čížek

4. Lukáš Ryba

5. Melichar Lazebník

6. Jan Forschter

7. Jan Ovčička

8. Jan Nebesch

9. Jan Čermák

10. Daniel Gubernát

11. Václav Zelenka

12. Pavel Buzek

rychtář roční Pavel Špaček

Příloha č. 6

Seznam radních po renovaci rady 28. prosince 1679.

SOA Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Léta Páně 1679 dne 28. Decemb[ris] skrze urozeného a statečného rytíře pana Eliáše Mayerhofferera z Coburgu a Ansu, ten čas vrchního hejtmana, vykonána renovati dosazené osoby.

1. Hanz Georg Pershl, primator

2. Jiřík Bauman

3. Andreas Illigner

5. Jáchym Wolgner

6. Andreas Buzek

7. Jiřík Vorel

8. Petr Hoffman

9. Johan Čilik

10. Jiřík Svoboda

11. Thomas Hrdlička

12. Pavel Šturma

rychtář roční Pavel Ryba

starší obecní

1. Wentzl Štandl

2. Pavel Pacovský

3. Václav Šlechta

4. Vít Hoffman

5. Johan Strejček

6. Johan Vovčička

7. Jossef Blosi

8. Lukáš Ryba

9. Jan Čermák

10. Daniel Gubernát

11. Václav Zelenka

12. Mates Kříž

Příloha č. 7

Seznam radních po renovaci rady 14. srpna 1681.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

V létu 1681 dne 14. Augusti v městě Soběslavi v domě radním při renovaci vykonanej osoby do ouřadu sou dosazený totiž.

Většího

primas Jan Jiří Peršl

1. Jiří Paumon
2. Andreas Ilgner
3. Andreas Forsster
4. Joachim Wolgner
5. Andreas Buzek
6. Jiří Vorel
7. Petr Vojt[ěch] Hoffman
8. Jan Čilík
9. Jiří Svoboda
10. Tomáš Hrdlička
11. Pavel Šturma

rychtář Pan Pavel Libra

do ouřadu menšího starších obecních

1. Václav Štandl
2. Pavel Pacovský
3. Václav Šlechta
4. Vít Hoffman
5. Jan Strejček
6. Jan Vovčíčka
7. Josef Bloský
8. Lukáš Ryba
9. Jan Čermák
10. Daniel Gubernat
11. Václav Zelenka

12. Jan Tešner

Příloha č. 8

Seznam radních po renovaci rady 14. srpna 1681.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Léta 1681 dne 14. srpna v přítomnosti urozeného a statečného rytíře pana Martina Fridricha Pruzkořowa z Frenfelzu p[ana] J[eho] W[ysoce] O[svícené] Kníž[ecí] M[i]lo[sti] z Švarzenberku (titul) vzáctně zřízeného commisaře, skrz též urozeného a statečného rytíře pana Kryštofa Jiřího Siberta u Li[?]stejna, vysoce dobře řečené J[eho] Kníž[ecí] M[i]lo[sti] z Švarzenberku radě, a panství třeboňského zřízen za vrchního hejtmana, obnovena jest rada v městě Soběslav následujícím způsobem.

Primas Jan Jiří Peršl

2. Jiří Paumon

3. Andreas Ilgner

4. Andreas Forsster

5. Joachim Wolgner

6. Andreas Buzek

7. Jiří Vorel

8. Petr Vojt[těch] Hoffman

9. Jan Čilik

10. Jiří Svoboda

11. Tomáš Hrdlička

12. Pavel Šturma

rychtář Pan Pavel Libra

Do ouřadu menšího starších obecních.

1. Václav Štandl

2. Pavel Pacovský

3. Václav Šlechta

4. Vít Hoffman

5. Jan Strejček

6. Jan Vovčíčka

7. Josef Bloský

8. Lukáš Ryba

9. Jan Čermák

10. Daniel Gubernat

11. Václav Zelenka

12. Jan Tešner

Příloha č. 9

Seznam radních po renovaci rady 26. srpna 1682.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Léta 1682 dne 26. Augusti v přítomnosti urozeného a statečného rytíře pana Martina Fridricha Pruzkořova z Frezenfelzu p[ana] J[eho] V[ysocě] O[svícené] Kníž[ecí] M[ilo]sti z Šwarzenberku (titul) vzáctně zřízeného commisaře, skrz též urozeného a statečného rytíře pana Krystofa Jiřího Siberta z [?], vysoce dobře řečené J[eho] K[nížecí] M[ilo]sti z Šwarzenberku p[ány] radě, a panství třeboňského zřízen za vrchního hejtmána, obnovena jest rada v městě Soběslav následujícím způsobem.

primátor

Jan Jiří Peršler

Jiří Bauman

Ondřej Ilgner

Pavel Libra

Joachim Wolgner

Ondřej Buzek

Jiří Vorel

Petr Vojtěch Hoffman

Jan Čilich

Jiří Svoboda

Tomáš Hrdlička

Pavel Šturma

městský rychtář Vít Hoffman

starší obecní

Václav Šlechta

Jan Strejček

Jan Vovčíčka

Melichar Weit

Jan Forsster

Josef Blazi

Lukáš Ryba

Jan Čermák

Daniel Gubernat

Jan Gimpár

Václav Zelenka

Jan Tešner

Příloha č. 10.

Votum, 18. září 1683.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Léta Páně 1683 dne 18. Septembris za ouřadu purkmistrovského pana Pavla Libry v přítomnosti pánův radních a pánův starších obecních přiložené vota k následovné renovaci zavřena jsou.

A tak páni spolu radí v městě J[eho] V[ysoc]e O[osvícené] Kníž[ecí] M[ilo]sti z Šwarzenberku (titul) Soběslv, tak jak roku předešlého 1682 od milostivé vrchnosti do povinnosti konšelské voleni byli, žádajíc propuštění býti. Na místě svým jeden každý pořádně osobu volí.

Pan Jan Jiří Peršl, primas

Pana Ondřeje Ilgnera

Jiří Paumon

Ondřej Ilgner

Václava Šlechtu

Pavel Libra

Jana Strejčka

Jáchym Wolgner

Jana Vovčičku

Ondřej Buzek

Melichar Weitz

Jiří Vorel

Lukáše Rybu

Petr Hoffman

Jana Čermáka

Jan Czilt

Daniela Gubernata

Jiří Svoboda

Václava Zelenku

Tomáš Hrdlička

Jana Tešnera

Pavel Šturma

Jana Himpana

rychtář

Vít Hoffman

Řehoř Rip

starší obecní

Václav Šlechta

Jana Weismona

Jan Strejček

Kašpara Zelenku

Jan Vovčička

Tomáše Wolgnera

Melichar Weitz

Ondřeje Špačka

Jan Forster

Tomáše Nigrina

Josef Blosý

Lukáš Ryba

Jakuba Vorla

Jan Čermák

Pavla Buzska

Daniel Gubernat

Václav Zelenka

Jan Tešner

Jan Himpan

Kašpara Feru

Jakuba Šlechtu

Tomáše Ilgner

Jakuba Persl

Příloha č. 11

Votum, 18. září 1684.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Vota následovně renovati města J[eho] V[ysoce] O[osvícené] Kníž[ecí] M[ilo]sti z Šwarzenberku (titul) Soběslavě Anno 1684.

Konšelé na místě svém z starších obecních volí osob následuje totiž

Primas Jan Jiří Persler	Ondřeje Ilgnera
Ondřej Ilgner	Václava Šlechtu
P. Libra	Jana Vovčíčku
Joachim Wolgner	Víta Hoffmana
Ondřej Buzek	Jana Čermáka
Petr Hoffmon	Daniela Gubernata
Jan Čilik	Václava Zelenku
Jiří Svoboda	Jana Tešnera
Tomáš Hrdlička	Jana Himpana
Jiřík Baumon	Melichara Weitze
rychtář Vít Hoffmon	Řehoře Rybu

Páni starší obecní na místě svým volí z obce

Václav Šlechta	Tomáše Wolgnera
Jan Vovčíčka	Tomáše Nigrina
Melichar Weitz	Jana [?]anaše
Jan Forster	Jakuba Vorla
Lukáš Ryba	Kašpara Feru
Jan Čermák	Jakuba Šlechtu
Daniel Gubernat	Tomáše Illgnera
Václav Zelenka	Matěje Kroupu
Jan Tešner	Václav Wolst
Jan Himpan	Matěj Kříž
Jan Strejček	Jan Weismon
Josef Blosý	Kašpar Zelenka

Příloha č. 12

Seznam radních po renovaci rady 24. října 1686.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Dem 24 Octobris 1686 die Raths verneurunge für Statt Soběslav vorgenommen worden.

1. primato Andres Ilgner

2. Andres Buzek

3. Johan Czilik

4. Georg Svoboda

5. Wentzl Schlechta

6. Lukas Ryba

7. Johan Weisman

8. Řehoř Ripp

9. Johan Tesner

10. Johan Czermak

11. Wenrzl Zelenka

12. Johan Himpa

Caspar Zelenka, richter

1. Johan Forster

2. Thomas Wolgner

3. Thomas Nigrin

4. Jacob Vorel

5. Caspar Fera

6. Jan Libra

7. Wiliam Wolss

8. Jan Lekess

9. Matiej Kroupa

10. Jakub Schlechta

11. Andreas Storkan

12. Jan Hrusska

Příloha č. 13

Votum, 1687.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Vota města Soběslavě následovně renovati 1687.

Nynější konšelé na místě svém volí se každý ze starších obecních.

	starší obecní
Ondřej Ilgner, primas	Paul Libra
Ondřej Buzek	Jana Forstera
Jan Czilik	Tomáše Wolgnera
Jiří Svoboda	Tomáše Nigrina
Václav Šlechta	Jakuba Vorla
Lukáš Ryba	Kašpara Zelenku
Jan Weismon	Jana Libru
Řehoř Rieb	Jakuba Šlechtu
Jan Tešner	Jana Lekeše
Jan Čermák	Václava Wolsta
Václav Zelenka	Matěje Kroupu
Jan Himpan	Ondřeje Štorkana
	Jan Hruška
rychtář Kašpar Zelenka	Kašpara Feru
Starší obecní volí z obce na místě svým.	
Jan Forster	Pavla Libru
Tomáš Wolgner	Tomáše Hrdličku
Tomáš Nigrin	Tomáše Illingera
Jakub Vorel	Jakuba Kuklu
Kašpar Fera	Matěje Kratochvíla
Jan Libra	Jiříka Weigle
Václav Wolst	Tomáše Baumona
Jan Lekeš	Jiříka Březinu
Matěj Kroupa	Jana Czeka
Jakub Šlechta	Jakuba Favoty

Ondřej Štorkán

Jan Hruška

Pavla Linka

Daniele Kratochvíle

Příloha č. 14.

Votum, 1688.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Vota města Soběslavě k následující renovace Anno 1688.

Nynější konšelé na místě svým volí do rady z starších obecních.

	jména starších obecních
Primas Pavel Libra	Ondřeje Buska
Ondřej Buzek	Jana Forstera
Jan Čilik	Tomáše Wolgnera
Jiří Svoboda	Tomáše Nigrina
Václav Šlechta	Jakuba Vorla
Lukáš Ryba	Kašpara Zelenku
Jan Weisman	Jana Libru
Řehoř Rieb	Jakuba Šlechtu
Jan Tošner	Jana Lekeše
Jan Čermák	Václava Wolsta
Václav Zelenka	Matěje Kroupu
Jan Himpan	Ondřeje Štorkána
Rychtář Kašpar Zelenka	Jan Hrušku

Páni starší obecní na místě svým volejí z obce.

jména nynějších starších obecních	jména sousedův z obce
Jan Forster	Matěje Kříže
Tomáš Wolgner	Tomáše Hrdličku
Tomáš Nigrin	Tomáše Illgnera
Kašpar Fera	Matěje Kratochvíle
Jan Libra	Weigle
Václav Wolst	Tomáše Paumona
Jan Lekeš	Jiříka Březinu
Matěj Kroupa	Jana Čeka
Jakub Šlechta	Jakuba Favotty
Ondřej Štorkán	Pavla Linka

Jan Hruška

Daniele Kratochvíle

Příloha č. 15
Votum, 1689.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Vota

Následující renovatzi při městě J[eho] V[ysoc] O[osvícené] Kníž[ecí] M[i]lo]sti z Šwarzenberku Soběslavě A[nn]o 1689.

Nynější konšelé na místě svém volí ze starších obecních.

Primátor Pavel Libra	radního Ondřeje Buzks
Ondřej Buzek	Jana Forstera
Jan Čillik	Tomáše Wolgnera
Jiří Svoboda	Tomáše Nigrina
Václav Šlechta	Jakuba Vorla
Lukáš Ryba	Kašpara Feru
Jan Weimon	Jana Libru
Řehoř Rieb	Václava Wolsta
Jan Tešner	Jana Lekše
Jan Čermák	Matěje Kroupu
Václav Zelenka	Jakuba Šlechtu
Jan Himpan	Ondřeje Štorkána

rychtář Kašpar Zelenka volí na místě svém Kašpara Feru

Starší obecní volí na místě svým z obce.

jména starších obecních	z obce sousedův
1. Kašpar Zelenka	Jiříka Weigle
2. Tomáš Hrdlička	Matěje Kříže
3. Jan Forster	Jakuba [?]uswalda
4. Tomáš Wolgner	Jakuba Favota
5. Tomáš Nigrin	Petra Zoubka
6. Jakub Vorel	Bernarta Prestle
7. Jan Libra	Daniele Kratochvíle
8. Václav Wolst	Tomáše Baumona
9. Jan Lekeš	Jana Čeka

10. Matěj Kroupa

Mikuláše Hoffmana

11. Jakub Šlechta

Jana Weigle

12. Ondřej Štorkán

Jan Hruška se z města vyprodal. Na tom místě se volí Tomáš Hrdlička.

Příloha č. 16
Votum, 1690.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Vota

Města J[eho] V[ysocí] O[svícené] Kníž[ecí] M[ilo]sti z Šwarzenberku (titul)
následované renovati A[nn]o 1690.

Nynější konšelé na místě svým volí ze starších obecních	starší obecní
Pavel Vojtěch Libra, primas	Ondřeje Buzska
Ondřej Buzek	Kašpara Zelenku
Jan Čilik	Tomáše Hrdličku
Jiří Svoboda	Jana Forstera
Václav Šlechta	Tomáše Wolgnera
Lukáš Ryba	Tomáše Nigrina
Jan Weismon	Jakuba Vorla
Řehor Rieb	Jana Libru
Jan Tešner	Václava Wolsta
Jan Čermák	Jana Lekše
Václav Zelenka	Matěje Kroupu
Jan Himpan	Ondřeje Štorkána
rychtář Kašpar Fera	Jakuba Šlechtu

Páni obecní starší na místě svým volí z sousedův z obce.

	jména sousedův z obce
Kašpar Zelenka	Jakuba Fawottu
Tomáš Hrdlička	Jakuba Kuklu
Jan Forster	Pavla Czeka
Tomáš Wolgner	Tomáše Paumona
Tomáš Nigrin	Bernarda Frestle
Jakub Vorel	Jiříka Nejmona
Jan Libra	Jiříka Weigle
Václav Wolst	Jana Čeka
Jan Lekeš	Mikuláše Hoffmona
Matěj Kroupa	Zachariáše Strejčka
Jakub Šlechta	Františka Baumona

Ondřej Štorkán

Jana Weigle

Příloha č. 17

Votum, 30. ledna 1693

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

Vota následujíc renovati od purkmistra a rady města J[eho] V[ysoce] O[osvícené] Kníž[ecí] M[ilo]sti z Šwarzenberku (titul) Soběslavě dne 30. Januari na kancelář J[eho] V[ysoce] O[osvícené] Kníž[ecí] M[ilo]sti panství třeboňského podaný, A[nn]o 1693.

Konšelé na místtě svým jeden každý volí, totiž.

Primas Pavel Vojtěch Libra	Ondřeje Buzka
Ondřej Buzek	Kašpara Zelenku
Jan Čilik	Tomáše Hrdličku
Jiřík Svoboda	Tomáše Wolgnera
Václav Šlechta	Tomáše Nigrina
Lukáš Ryba	Jakuba Vorla
Jan Weismon	Jana Libru
Řehoř Rieb	Václava Wolsta
Jan Tešner	Jakuba Šlechtu
Václav Zelenka	Jana Lekše
+ Jan Čermák	
Jan Himpan	Ondřeje Štorkána
rychtář Kašpar Fera	Mikuláše Hoffmona
starší obecní	
Kašpar Zelenka	Jana Favottu
Tomáš Hrdlička	Bernarda Frestle
Jan Forster	Matěje Kratochvíle
Tomáš Wolgner	Tomáše Paumona
Jan Libra	Jiříka Lekše
Václav Wolst	Daniele Kratochvíle
Jan Lekeš	Jana Weigle
Matěj Kroupa	Zachariáše Strejčka
Jakub Šlechta	Frantz Paumon
Ondřej Štorkán	Pavla Čeka

Příloha č. 18

Seznam radních po renovaci rady 13. ledna 1700.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 34.

Rath renovation in der Stadt Soběslav bestehen den 13 Januar 1700.

Raths verwandte.

1. Lukas Ryba prim[ator]	1. Lukas Ryba
2. Andreas Buzek	2. Andreas Buzek
3. Georg Svoboda	3. Georg Svoboda
4. Johann Weisman	4. Johann Weisman
5. Georg Rib	5. Georg Rib
6. Johann Destner	6. Johann Destner
7. Wentzl Zelenka	7. Wentzl Zelenka
8. Thomas Hrdlicka	8. Thomas Hrdlicka
9. Johann Himpan	9. Johann Himpan
10. Caspar Fera	10. Caspar Fera
11. Paul Adalber Libra, gestoren	11. Caspar Zelenka
12. Johann Czillik, gestoren	12. Thomas Nigrin

Stadt Richter

Georg Weigl

Frantz Gelisska

Gemein eltiste

1. Caspar Zelinka	1. Thomas Wolkner
2. Thomas Wolgner	2. Johann Roubik
3. Thomas Nigrin	3. Václav Wolst
4. Johann Roubik	4. Johann Lekess
5. Václav Wolst	5. Matěj Kroupa
6. Johann Lekess	6. Jacob Schlechta
7. Matěj Kroupa	7. Jacob Favot
8. Jacob Schlechta	8. Johann Weigl
9. Jacob Favot	9. Thomas Hoffman
10. Johann Weigl	10. Bernard Frestl

11. Andreas Storkan +

12. Daniel Illigner

11. Nicolaus Hoffman

12. Paul Czek

Příloha č. 19

Seznam radních po renovaci rady 5. října 1702

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 34.

Rats renovation der Ratt Sobieslaw gescheher den 5th Octobris A[n]o 1702.

In Januaris 1700 gewessen rats verwandte den 5 Octobris 1702 neu eingesetzt und confirmirt worden.

1. Lucas Ryba, primator	1. Johann Weismann
2. Andreas Buzek	2. Lukas Ryba
3. Georg Swoboda	3. Georg Rieb
4. Johann Weismann	4. Wentzl Zelenka
5. Georg Rieb	5. Caspar Fera
6. Johann Destner	6. Caspar Zelenka
7. Wentzl Zelenka	7. Thomas Nigrin
8. Thomas Hrdliczka	8. Jacob Favot
9. Johann Himpan	9. Thomas Wolgner
10. Caspar Fera	10. Thomas Hoffmann
11. Caspar Zelenka	11. Johann Weigel
12. Thomas Nigrin	12. Jacob Schlechta
Statt richter	
Frantz Garsska	Bernard Frestl
Gemein eltiste	
1. Thomas Wolkner	1. Johan Libra
2. Johan Raubik	2. Wenzl Wolst
3. Waczlaw Wolst	3. Johann Lekess
4. Johann Lekess	4. Nicolaus Hoffmann
5. Matiej Kroupa	5. Pavel Czekl
6. Jacob Schlechta	6. Johann Peshl
7. Jacob Favot	7. Michael Ribka
8. Johan Weigl	8. Wojtiech Kalivoda
9. Thomas Hoffmann	9. Paul Linkl
10. Bernhardt Frestl	10. Daniel Libra
11. Nicolaus Hoffmann	11. Joachim Kloss

12. Paul Czeka

12. Wentzl Kartochville

Příloha č. 20

Votum, 1709.

SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 34.

Při městě Soběslav nachází se až dosavad confirmovaných osob košelských k administráování jejich povinnostech naživě, který zas na místě svým jeden každý jinou osobu k tomu schopnou poníženě volí, následovně.

Léta 1706 dne 7. Juní při obnovení rady byly dosazený a confirmovaný osoby níže psaný tyto.

1. Jan Weisman, primator
2. Lukáš Rybka, ten v pánu usnul
3. Václav Zelenka
4. Kašpar Zelenka
5. Kašpar Fera
6. Tomáš Nigrin, v pánu usnul
7. Jakob Favot
8. Tomáš Wolgner, v pánu usnul
9. Jan Wajgl
10. Jakub Šlechta
11. Bernard Frestl
12. Jan Mařík

Léta 1709 dne 13. May mohou při renovaci na místě předešlých volené býti takové tuto dle libosti V[áš] M[ilo]sti přednášíjme.

Kašpara Zelenku

Jana Libru, staršího

Jana Lekeše

Tomáše Hoffmanna

Pavla Čeka

Jana Peršla

Michala Rybku

Vojtěcha Kalivodu

Pavla Linka

Daniele Libru

Joachyma Klosta

Václava Kratochvíle

rychtář Tomáš Hoffmann

starší obecní

1. Jan Libra, starší

2. Jan Lekeš

3. Pavel Ček

4. Jan Peršl

5. Michal Rybka

6. Vojtěch Kalivoda

7. Pavel Link

8. Daniel Libra

9. Joachym Klos

10. Václav Klatochvíle

11. Josef Nestler

12. Jakub Hrdlička

Josefa Nestlera

Jiřka Lekeše

Jakuba Feru

Františka Wajsmána

Jana Hodkovského

Františka Jarišku

Francze Tešnera

Jiřka Šimka

Václava Rieb

Jana Libru, mladšího

Bartoloměje Špačka

Jana Mrázka

Jana Anděla

